

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΟ ΠΡΟΦΙΛ ΠΙΘΑΝΩΣ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΩΝ

ΑΤΟΜΩΝ ΣΤΟΝ ΤΖΟΓΟ

του ΑΝΤΩΝΗ Ν. ΜΑΓΓΙΩΡΟΥ

Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία που υποβάλλεται
στο καθηγητικό σώμα για τη μερική εκπλήρωση των υποχρεώσεων
απόκτησης του μεταπτυχιακού τίτλου του Μεταπτυχιακού Προγράμματος
«Οργάνωση και Διοίκηση Αθλητικών Οργανισμών και Επιχειρήσεων» του Τμήματος
Οργάνωσης και Διαχείρισης του Παν/μίου Πελοποννήσου στην κατεύθυνση
«Οργάνωση & Διοίκηση
Αθλητικών Οργανισμών & Επιχειρήσεων»

Σπάρτη
2016

Εγκεκριμένο από το Καθηγητικό Σώμα:

1ος Επιβλέπων: Αλεξόπουλος Παναγιώτης, Επίκουρος Καθηγητής Τ.Ο.Δ.Α.

2ος Επιβλέπων: Δημητρόπουλος Παναγιώτης, Ε.Ε.Π. Τ.Ο.Δ.Α.

3ος Επιβλέπων: Παπαλουκάς Μάριος, Επίκουρος Καθηγητής Τ.Ο.Δ.Α.

Υπεύθυνη Δήλωση

Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 14 της παραγράφου 2 (Διαγραφές Μεταπτυχιακών Φοιτητών) του Κανονισμού Λειτουργίας Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, δηλώνω υπεύθυνα ότι για τη συγγραφή της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής μου Εργασίας(ΜΔΕ) δεν χρησιμοποίησα ολόκληρο ή μέρος έργου άλλου δημιουργού ή τις ιδέες και αντιλήψεις άλλου δημιουργού χωρίς να γίνεται αναφορά στην πηγή προέλευσης (βιβλίο, άρθρο από εφημερίδα ή περιοδικό, ιστοσελίδα κλπ.).

Ημερομηνία: 28/02/2016

Ο -Η Δηλών: Μαγγιώρος Αντώνιος

(Υπογραφή)

Copyright © Μαγγιώρος Αντώνιος, 2016

Με επιφύλαξη κάθε δικαιώματος. All rights reserved.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν τη χρήση της εργασίας για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς τον συγγραφέα.

Οι απόψεις και τα συμπεράσματα που περιέχονται σε αυτό το έγγραφο εκφράζουν τον συγγραφέα και δεν πρέπει να ερμηνευθεί ότι αντιπροσωπεύουν τις επίσημες θέσεις του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου του Τμήματος Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Αντώνης Μαγγιώρος: Κοινωνικό και ψυχολογικό προφίλ πιθανώς εξαρτημένων ατόμων στον τζόγο
(Με την επίβλεψη του κ. Παναγιώτη Αλεξόπουλου, Επίκουρου Καθηγητή)

Η παρούσα έρευνα έχει ως θέμα της το κοινωνικό και ψυχολογικό προφίλ πιθανώς εξαρτημένων ατόμων στον τζόγο και ειδικότερα την εύρεση του αριθμού αυτών των ατόμων σε ένα δείγμα 200 ανθρώπων. Παρουσιάζει την ανασκόπηση της υπάρχουσας βιβλιογραφίας, σχετικά με τα είδη των παιγνίων, τους νόμιμους φορείς αυτών, τον παθολογικό τζόγο, τον διαδικτυακό τζόγο καθώς και αποτελέσματα προγενέστερων ερευνών στο ίδιο θέμα. Έπειτα αναλύει τα αποτελέσματα της έρευνας που διεξήχθη μέσω ερωτηματολογίων κλειστού τύπου με 6 προσαρμοσμένες δημογραφικές ερωτήσεις και 20 ψυχογραφικές. Τα αποτελέσματα της έρευνας δείχνουν τον αριθμό των πιθανώς εξαρτημένων ατόμων στον τζόγο όπως επίσης και τα διάφορα χαρακτηριστικά τους. Η έρευνα αυτή και τα αποτελέσματα της, μπορούν να χρησιμοποιηθούν και να αξιοποιηθούν από άλλους ερευνητές ή από διάφορους φορείς που ασχολούνται με το εν λόγω θέμα.

Λέξεις κλειδιά: τζόγος, παθολογικός τζόγος, διαταραχή τζόγου, διαδικτυακός τζόγος

ABSTRACT

The social and psychological profile of high probability compulsive gamblers
(Under the supervision of Mr. Panagiotis Alexopoulos, Assistant Professor)

The current research subjects to the social and psychological profile of individuals likely to be addicted with gambling and more precisely in locating the exact number of those within 200 people. This survey presents the retrospect of the current bibliography, comparing the types of games, legislation, pathological gambling, internet gambling, along with the results of previous researches on the subject. Furthermore, the research analyses the results of closed type survey with demographically adjusted questions and 20 psychographic questions. The result of the research show the number of individuals, likely to be addicted to gambling, along with their characteristics. The research and its results can be used and exploited by other researchers or organizations/committees who deal with the matter.

Key words : gambling, compulsive gambling, gambling disorder, internet gambling

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	4
ABSTRACT.....	5
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.....	6
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ.....	7
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΗΜΑΤΩΝ.....	9
I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	11
1.1 Θεωρητικό υπόβαθρο.....	11
1.2 Σκοπός της εργασίας.....	12
1.3 Ερευνητικές υποθέσεις.....	12
1.4 Περιορισμοί της έρευνας.....	12
1.5 Σημαντικότητα της έρευνας.....	13
II. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ.....	14
2.1 Τα τυχερά παιχνίδια στην αρχαία Ελλάδα.....	14
2.2 Τα Είδη των Παιγνίων.....	16
2.3 Νόμιμοι Φορείς Διεξαγωγής Τυχερών Παιγνίων στην Ελλάδα.....	17
2.3.1 Οργανισμός Προγνωστικών Αγώνων Ποδοσφαίρου (Ο.Π.Α.Π. Α.Ε.).....	17
2.3.2 Καζίνο.....	18
2.3.3 Ελληνικά Λαχεία Α.Ε.....	19
2.3.4 ΟΔΙΕ Α.Ε.....	20
2.3.5 Διαδικτυακοί Πάροχοι.....	21
2.4 Παθολογικός Τζόγος.....	22
2.5 Διαδικτυακός Τζόγος.....	24
2.6 Η Ενασχόληση των Εφήβων με τον Τζόγο.....	26
III. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ.....	27
3.1 Δείγμα.....	27
3.2 Μέσα συλλογής δεδομένων.....	27
3.3 Διαδικασία συλλογής δεδομένων.....	28
3.4 Στατιστική Ανάλυση.....	28
IV. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ.....	29
4.1 Δημογραφικά Αποτελέσματα.....	29
4.2 Περιγραφικά Αποτελέσματα.....	35
4.3 Έλεγχος Αξιοπιστίας του Ερωτηματολογίου.....	49
4.4 Δείγμα Πιθανών Εξαρτημένων Ατόμων από τον Τζόγο.....	52
V. ΣΥΖΗΤΗΣΗ/ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ.....	55
5.1 ΣΥΖΗΤΗΣΗ.....	55
5.2 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	56
5.3 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ.....	57
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ.....	58
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.....	62
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ.....	64

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1: Ποσοστά συμμετοχής σύμφωνα με το φύλο.....	28
Πίνακας 2: Ποσοστά συμμετοχής σύμφωνα με την ηλικία.....	29
Πίνακας 3: Ποσοστά συμμετοχής σύμφωνα με την οικογενειακή κατάσταση.....	30
Πίνακας 4: Ποσοστά συμμετοχής σύμφωνα με το επίπεδο μόρφωσης.....	31
Πίνακας 5: Ποσοστά συμμετοχής σύμφωνα με το μηνιαίο προσωπικό εισόδημα.....	32
Πίνακας 6: Ποσοστά συμμετοχής σύμφωνα με το επάγγελμα.....	33
Πίνακας 7: Ποσοστά συμμετοχής Ερώτησης 1.....	34
Πίνακας 8: Ποσοστά συμμετοχής Ερώτησης 2.....	35
Πίνακας 9: Ποσοστά συμμετοχής Ερώτησης 3.....	35
Πίνακας 10: Ποσοστά συμμετοχής Ερώτησης 4.....	36
Πίνακας 11: Ποσοστά συμμετοχής Ερώτησης 5.....	37
Πίνακας 12: Ποσοστά συμμετοχής Ερώτησης 6.....	37
Πίνακας 13: Ποσοστά συμμετοχής Ερώτησης 7.....	38
Πίνακας 14: Ποσοστά συμμετοχής Ερώτησης 8.....	39
Πίνακας 15: Ποσοστά συμμετοχής Ερώτησης 9.....	40
Πίνακας 16: Ποσοστά συμμετοχής Ερώτησης 10.....	41
Πίνακας 17: Ποσοστά συμμετοχής Ερώτησης 11.....	41
Πίνακας 18: Ποσοστά συμμετοχής Ερώτησης 12.....	42
Πίνακας 19: Ποσοστά συμμετοχής Ερώτησης 13.....	43
Πίνακας 20: Ποσοστά συμμετοχής Ερώτησης 14.....	43
Πίνακας 21: Ποσοστά συμμετοχής Ερώτησης 15.....	44
Πίνακας 22: Ποσοστά συμμετοχής Ερώτησης 16.....	45
Πίνακας 23: Ποσοστά συμμετοχής Ερώτησης 17.....	45

Πίνακας 24: Ποσοστά συμμετοχής Ερώτησης 18.....	46
Πίνακας 25: Ποσοστά συμμετοχής Ερώτησης 19.....	47
Πίνακας 26: Ποσοστά συμμετοχής Ερώτησης 20.....	47
Πίνακας 27: Συντελεστής Άλφα Cronbach.....	48
Πίνακας 28: Αξιοπιστία Ερωτηματολογίου σε περίπτωση αφαίρεσης κάποιας ερώτησης.....	50
Πίνακας 29: Δημογραφικά Αποτελέσματα πιθανώς εξαρτημένων ατόμων.....	52
Πίνακας 30: Ψυχογραφικά Αποτελέσματα πιθανώς εξαρτημένων ατόμων.....	53

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΗΜΑΤΩΝ

Γράφημα 1: Συμμετοχή σύμφωνα με το φύλο.....	28
Γράφημα 2: Συμμετοχή σύμφωνα με την ηλικία.....	29
Γράφημα 3: Συμμετοχή σύμφωνα με την οικογενειακή κατάσταση.....	30
Γράφημα 4: Συμμετοχή σύμφωνα με το επίπεδο μόρφωσης.....	31
Γράφημα 5: Συμμετοχή σύμφωνα με το μηνιαίο προσωπικό εισόδημα.....	32
Γράφημα 6: Συμμετοχή σύμφωνα με το επάγγελμα.....	33
Γράφημα 7: Ερώτηση 1.....	34
Γράφημα 8: Ερώτηση 2.....	34
Γράφημα 9: Ερώτηση 3.....	35
Γράφημα 10: Ερώτηση 4.....	36
Γράφημα 11: Ερώτηση 5.....	36
Γράφημα 12: Ερώτηση 6.....	37
Γράφημα 13: Ερώτηση 7.....	38
Γράφημα 14: Ερώτηση 8.....	39
Γράφημα 15: Ερώτηση 9.....	40
Γράφημα 16: Ερώτηση 10.....	40
Γράφημα 17: Ερώτηση 11.....	41
Γράφημα 18: Ερώτηση 12.....	42
Γράφημα 19: Ερώτηση 13.....	42
Γράφημα 20: Ερώτηση 14.....	43
Γράφημα 21: Ερώτηση 15.....	44
Γράφημα 22: Ερώτηση 16.....	44
Γράφημα 23: Ερώτηση 17.....	45
Γράφημα 24: Ερώτηση 18.....	46

Γράφημα 25: Ερώτηση 19.....	46
Γράφημα 26: Ερώτηση 20.....	47

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Θεωρητικό υπόβαθρο

Η ενασχόληση με τον τζόγο και γενικότερα με τα τυχερά παιχνίδια και κατ' επέκτασιν η προσδοκία του εύκολου και γρήγορου κέρδους αποτελούσε ανέκαθεν ένα κοινωνικό φαινόμενο με πολλές και διαφορετικές προεκτάσεις στην καθημερινότητα των ανθρώπων. Ο τζόγος έχει αναγνωριστεί ως μέρος της ανθρώπινης φύσης από πολύ παλιά, (Nathan, 2010) η μεγάλη αλλαγή που παρατηρείται με το πέρασμα των αιώνων είναι η επίσημη κατοχύρωση που έχει ο τζόγος κυρίως λόγω του υποτιθέμενου οικονομικού οφέλους.

Η πολυπλοκότητα του φαινομένου που ονομάζεται τζόγος έγκειται σε δύο κυρίως προβλήματα:

A) Στην δυσκολία αναγνώρισης των διαφορών ανάμεσα στα φυσιολογικά επίπεδα τζόγου και στον παθολογικό τζόγο

B) Στην δυσκολία εύρεσης των βιολογικών και ψυχολογικών μεταβλητών, που συμβάλλουν στην ανάπτυξη της παθολογικής εκδήλωσης του. (Blaszczynski & Nower, 2002)

Όλο και περισσότερα άτομα τα τελευταία χρόνια στην χώρα μας παίζουν τυχερά παιχνίδια με στόχο το εύκολο κέρδος αλλά και την αναζήτηση μιας εναλλακτικής διασκέδασης. Ένα ποσοστό αυτών των ατόμων που κυμαίνεται μεταξύ του 3 με 5 % αναμένεται να εκδηλώσει μια έντονη επιθυμία για συνέχιση αυτής της δραστηριότητας, αύξηση της συχνότητας ενασχόλησης, αύξηση των ποσών που διαθέτει για το παιχνίδι και είναι πολύ πιθανό να αναπτύξει μια εξαρτητική σχέση με σοβαρά επακόλουθα. (Γρηγορίου & Καλαμβοκίδου, 2005)

Αυτό το κοινωνικό φαινόμενο που ονομάζεται τζόγος διογκώνεται ιδιαίτερα με την χρήση των νέων τεχνολογιών (Ηλεκτρονικά Μηχανήματα, Διαδίκτυο), είμαστε στην εποχή που ο καθένας μπορεί να παίξει ρουλέτα, Μπλάκτζακ και να ποντάρει σε ένα αθλητικό γεγονός, χρησιμοποιώντας την πιστωτική του κάρτα από το σπίτι του μέσω του διαδικτύου. Ας μην ξεχνάμε άλλωστε πως η βιομηχανία του τζόγου, κρύβει από πίσω της μία βιομηχανία που επιδιώκει με όλα τα μέσα να μεγιστοποιήσει τα κέρδη της,

Τελικά η έξαρση της τεχνολογίας, τα υπέρογκα κέρδη από πλευράς επιχειρηματιών των τυχερών παιχνιδιών αλλά και το όφελος της κρατικής μηχανής από την φορολογία δυσχεραίνουν την αντιμετώπιση του προβλήματος. (Γρηγορίου & Καλαμβοκίδου, 2005)

1.2 Σκοπός της εργασίας

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να εξετασθεί σε ένα δείγμα 200 ατόμων που ασχολούνται με τα τυχερά παιχνίδια, ποιο είναι το ποσοστό των πιθανώς εξαρτημένων ατόμων. Και στη συνέχεια να ερευνηθούν τα δημογραφικά αλλά και ψυχογραφικά χαρακτηριστικά των ατόμων αυτών.

1.3 Ερευνητικές υποθέσεις

Y1 Η εσωτερική συνοχή του ερωτηματολογίου θα έχει Cronbach α πάνω από 0,7

Y2 Το ποσοστό του δείγματος που πήρε μέρος στην έρευνα των πιθανώς εξαρτημένων ατόμων στον τζόγο θα είναι μεγαλύτερο του 5% (Γρηγορίου & Καλαμβοκίδου, 2005)

Y3 Το ποσοστό των ανδρών που πιθανώς να είναι εξαρτημένοι με τον τζόγο θα είναι πολύ μεγαλύτερο από το αντίστοιχο των γυναικών. (Shaffer, Hall & Vander Bilt, 1999)

1.4 Περιορισμοί της έρευνας

Οι περιορισμοί που συναντώνται σε αυτήν την έρευνα είναι οι εξής :

- Ο αριθμός των συμμετεχόντων στην έρευνα ήταν περιορισμένος.
- Στην έρευνα συμμετείχαν 200 άτομα που επισκέφθηκαν πρακτορεία του Ο.Π.Α.Π.
- Δυσκολία συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου της έρευνας λόγω της ευαισθησίας του θέματος
- Πιθανώς χαμηλή αξιοπιστία των απαντήσεων λόγω της ευαισθησίας του θέματος
- Δυσκολία πρόσβασης σε άλλους νόμιμους φορείς διεξαγωγής των τυχερών παιχνιδιών

1.5 Σημαντικότητα της έρευνας

Το επίπεδο σημαντικότητας της έρευνας είναι αρκετά αυξημένο διότι παρόμοιες έρευνες στην Ελληνική βιβλιογραφία είναι ελάχιστες. Τα αποτελέσματα ενδεχομένως να μπορούν να αποτελέσουν λοιπόν ένα σημαντικό θεωρητικό υπόβαθρο για επιπλέον έρευνες σχετικά με τον τζόγο και τις ψυχογραφικές μεταβλητές που συμβάλλουν στην ανάπτυξη της παθολογικής εκδήλωσης του, αφού όπως αναφέρουν και οι Blaszczynski & Nower (2002) μέχρι το 2001 δεν υπήρχε ούτε ένα θεωρητικό μοντέλο που να δικαιολογούσε αυτές τις μεταβλητές.

II. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

2.1 Τα τυχερά παιχνίδια στην αρχαία Ελλάδα

Στην αρχαία ιστορία η έννοια της τύχης διαπλέκεται με αυτήν της μοίρας. Πολλοί λαοί της αρχαιότητας έριχναν ζάρια για να πάρουν αποφάσεις που θα τους καθόριζαν τη μοίρα και αυτό μετέπειτα εξελίχθηκε στα τυχερά παιχνίδια. (Johnston, 2004)

Επίσης ο τζόγος ήταν ένα σημαντικό κομμάτι της καθημερινότητας των αρχαίων Ελλήνων. Στα κυβεία ή κυβευτήρια, δηλαδή τις μπαρμπουτιέρες, χάνονταν περιουσίες στα ζάρια και το Ιερό της Αθηνάς Σκιράδος, στην Ιερά οδό ήταν ένα από τα πιο γνωστά σημεία συνάντησης για τους κυβευτές. Ο Όμηρος αναφέρει ότι ο Αχαιός ήρωας Παλαμήδης επινόησε τα ζάρια, ώστε οι πολιορκητές της Τροίας να απασχολούνται στον ελεύθερο χρόνο τους με αυτά. Ο περιηγητής του 2ου αι. μ.Χ. Πausανίας, αναφέρει ότι ο μεγάλος ζωγράφος του 5ου αι. π.Χ. Πολύγνωτος είχε απεικονίσει στην Νέκυια, την περίφημη τοιχογραφία του στην Λέσχη των Κνιδίων στους Δελφούς, τον Παλαμήδη με τον συμμαχητή του Θερσίτη και τους δύο Αίαντες (τον Τελαμώνιο και τον Λοκρό) να συνεχίζουν και στον Κάτω Κόσμο το ατέρμονο παιχνίδι τους. Στον Παλαμήδη αποδίδεται, επίσης, και η επινόηση των πεσσών, δηλ. της σημερινής ντάμας¹.

Ο τζόγος καταγράφεται από τη μινωική εποχή. Σε ανασκαφές που έγιναν στο ανάκτορο της Ζάκρου, βρέθηκαν δώδεκα πλακίδια από φαγεντιανή, που πάνω τους είχαν επαναλαμβανόμενους γραπτούς χαρακτήρες, μόνο από τη μία όψη. Οι μελετητές υποστηρίζουν πως ήταν ένα παιχνίδι παρόμοιο με την πόκα. Πολλά στοιχήματα συγκέντρωναν και οι κοκορομαχίες, οι αγώνες ορτυκιών και σκύλων. Οι ιδιοκτήτες εκπαίδευαν τα ζώα καθαρά για αυτόν τον σκοπό, δίνοντάς τους σκόρδο και κρεμμύδι και δένοντας στα πίσω νύχια των πετεινών μεταλλικά πλήκτρα, ώστε να προκαλούν θανάσιμα τραύματα. Ένα άλλο αρχαιοελληνικό παιχνίδι, η τηλία, αυτό που την σημερινή εποχή ονομάζεται τάβλι. Στη ρωμαϊκή εποχή έγινε το παιχνίδι των «12 γραμμών», ή τάμπουλα και στο Βυζάντιο ονομάστηκε τάβλιον. Η οστρακίνδα, το σημερινό κορόνα – γράμματα, παιζόταν με ένα όστρακο στην αρχαία Ελλάδα και στη ρωμαϊκή εποχή με νόμισμα. Στη Ρώμη όταν τα τυχερά παιχνίδια εξελίχθηκαν σε κοινωνική μάστιγα, λήφθηκαν αυστηρά μέτρα για τον περιορισμό τους,

¹ (<http://www.namuseum.gr/object-month/2011/dec/dec11-gr.html>)

χωρίς κανένα εντυπωσιακό αποτέλεσμα. Στο Βυζάντιο, τα περισσότερα αρχαιοελληνικά παιχνίδια χάθηκαν, αλλά τα ζάρια τα έριχναν με μανία ο Λέων Φωκάς, αδελφός του Νικηφόρου Φωκά, ο Ρωμανός Β', γιος του Κωνσταντίνου του Πορφυρογέννητου και ο Κωνσταντίνος Η².

2

<http://www.mixanitouxronou.gr/o-tzogos-stin-archea-ellada-ta-kiviai-ostrakindato-tavlion-i-ortigokopies-ke-i-poka/>

2.2 Τα Είδη των Παιγνίων

Τα παίγνια χωρίζονται σε δύο βασικές κατηγορίες: Α) Τυχερά Παίγνια Β) Τεχνικά-Ψυχαγωγικά Παίγνια.

Τυχερά παίγνια ονομάζονται τα παίγνια για τα οποία το αποτέλεσμα οφείλεται τουλάχιστον εν μέρει από την τύχη και αποφέρουν στον εκάστοτε παίκτη κάποιο οικονομικό όφελος. Προκειμένου να χαρακτηριστεί ένα παίγνιο τυχερό πρέπει να υφίστανται οι εξής δύο προϋποθέσεις:

- Να υπάρχει, έστω και εν μέρει, επιρροή της τύχης στο αποτέλεσμα του παιγνίου
- Να υφίσταται οικονομική διακινδύνευση (wager ή bet), που ως τέτοια νοείται η επιλογή του παίκτη να αναλάβει τον κίνδυνο επένδυσης στο αποτέλεσμα του παιγνίου, με σκοπό την επιδίωξη άμεσου ή έμμεσου οικονομικού οφέλους από το αποτέλεσμα διεξαγωγής του παιγνίου.

Τα τυχερά παίγνια βασίζονται στον νόμο των πιθανοτήτων και καθοριστικό ρόλο στο αποτέλεσμα τους παίζει η τύχη. Η τυχαιότητα μπορεί να προκληθεί είτε με την χρήση γεννήτριας τυχαίων αριθμών (Random Number Generator) ή με άλλο μηχανικό τρόπο, είτε με κλήρωση που πραγματοποιείται με φυσικό τρόπο.

Τεχνικά-ψυχαγωγικά παίγνια ονομάζονται τα παίγνια για τα οποία το αποτέλεσμα εξαρτάται αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο από την τεχνική ή πνευματική ικανότητα του παίκτη και διενεργούνται σε δημόσιο χώρο αποκλειστικά για ψυχαγωγικούς σκοπούς. Τα τεχνικά-ψυχαγωγικά παίγνια, απαγορεύεται να διαθέτουν σύστημα υπολογισμού, καταγραφής και απόδοσης οικονομικού οφέλους στον παίκτη.

Τέλος με βάση τον τρόπο που προσφέρονται στους παίκτες, τα παίγνια χωρίζονται σε δύο βασικές ομάδες, σε εκείνα που διεξάγονται με επίγειο τρόπο (land based), όπου προϋποτίθεται η φυσική παρουσία του παίκτη, και σε εκείνα που διενεργούνται εξ αποστάσεως (remote) χωρίς να είναι απαραίτητη η φυσική παρουσία του παίκτη³.

³ (<https://www.gamingcommission.gov.gr/index.php/paignia/ta-paignia>)

2.3 Νόμιμοι Φορείς Διεξαγωγής Τυχερών Παιγνίων στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα σήμερα, οι φορείς διεξαγωγής τυχερών παιγνίων είναι:

- 1) Η ανώνυμη εταιρεία «Οργανισμός Προγνωστικών Αγώνων Ποδοσφαίρου (Ο.Π.Α.Π. Α.Ε.)».
- 2) Οι εννέα (9) επιχειρήσεις καζίνων.
- 3) Η ανώνυμη εταιρεία «Ελληνικά Λαχεία Α.Ε.».
- 4) Η ανώνυμη εταιρεία «Οργανισμός Διεξαγωγής Ιπποδρομιών Ελλάδας (Ο.Δ.Ι.Ε. Α.Ε.)».
- 5) Οι εικοσιτέσσερις (24) εταιρείες οι οποίες έχουν υπαχθεί στη μεταβατική διάταξη της παραγράφου 12 του άρθρου 50 του ν.4002/2011 (Α 180) και μπορούν να παρέχουν υπηρεσίες τυχερών παιγνίων μέσω του διαδικτύου, μέχρι την χορήγηση των σχετικών αδειών⁴.

2.3.1 Οργανισμός Προγνωστικών Αγώνων Ποδοσφαίρου (Ο.Π.Α.Π. Α.Ε.)

Ο Οργανισμός Προγνωστικών Αγώνων Ποδοσφαίρου (Ο.Π.Α.Π.) ιδρύθηκε το 1958, ως Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), δυνάμει του βασιλικού διατάγματος «Περί συστάσεως Οργανισμού Προγνωστικών Αγώνων Ποδοσφαίρου» (ΦΕΚ 228/29.12.1958), ύστερα από εξουσιοδότηση που δόθηκε από τον 3865/1958 άρθρο 6, παρ. 2 «Περί τροποποίησης και συμπλήρωσεως των περί εξωσχολικού αθλητισμού νόμων».

Σύμφωνα με τον 228/1999 (ΦΕΚ Α' 193/21.9.99) και κατ' επιταγή του άρθρου 2, παρ. 1 του 2414/1996 «Εκσυγχρονισμός των Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών και άλλες διατάξεις», καθώς και του ΚΝ 2190/1920 «Περί ανωνύμων εταιριών», ο Ο.Π.Α.Π. μετατρέπεται σε Ανώνυμη εταιρεία, με το Ελληνικό δημόσιο ως το μοναδικό μέτοχο και καταρτίζεται το καταστατικό της λειτουργίας της. Σύμφωνα με το άρθρο 1 του καταστατικού, η Ανώνυμη εταιρεία μετονομάζεται σε «Οργανισμό Προγνωστικών Αγώνων Ποδοσφαίρου Α. Ε.» σε συντομογραφία «Ο.Π.Α.Π. Α.Ε.» (Γαργαλιάνος & Ασημακόπουλος, 2006)

⁴ (<https://www.gamingcommission.gov.gr/index.php/paignia/oi-foreis-dieksagogis-tyxeron-paignion>)

2.3.2 Καζίνο

Το πρώτο καζίνο που λειτούργησε στην Ελλάδα ήταν το Grand Albergo delle Rose στο νησί της Ρόδου (το μεγάλο ξενοδοχείο των ρόδων), του οποίου η κατασκευή ξεκίνησε το 1924 και ολοκληρώθηκε το 1929. Το "νησί των Ιπποτών" βρισκόταν εκείνα τα χρόνια υπό Ιταλική κατοχή, ο Ιταλός διοικητής των Δωδεκανήσων οραματίστηκε το τουριστικό μέλλον της ρόδου και διέταξε την κατασκευή ενός υπερπολυτελούς ξενοδοχείου που διέθετε και καζίνο⁵.

Στην Ελλάδα σήμερα λειτουργούν εννέα καζίνο, στα οποία επιτρέπεται να διεξάγονται τυχερά παιχνίδια, αυτά είναι τα εξής:

- Καζίνο Αιγαίου
- Καζίνο Αχαΐας
- Καζίνο Θεσσαλονίκης
- Καζίνο Θράκης
- Καζίνο Κέρκυρας
- Καζίνο Λουτρακίου
- Καζίνο Πάρνηθας
- Καζίνο Πόρτο Καρράς
- Καζίνο Ρόδου

Τα παίγνια τα οποία διεξάγονται στις επιχειρήσεις των καζίνων είναι:

- Μπλάκτζακ (Black Jack) ή "21"
- Αμερικάνικη και Γαλλική ρουλέτα (American/French Roulette)
- Μπάνκο – πούντο (Banco - Punto)
- Μπακαράς (Baccarat) – Σεμέν ντε φερ (Chemin de fer)
- Αμερικάνικα ζάρια (Craps)
- Ελληνικά ζάρια
- Πόκερ (Poker) και οι παραλλαγές του: Casino stud Poker, 5 Card Stud, 7 Card Stud, Omaha, Texas Hold'em
- Ηλεκτρονικά τυχερά παίγνια που διεξάγονται σε μηχανήματα με εγκατεστημένο λογισμικό τυχερών παιχνίτων (Slot machines)

⁵ (<http://www.ellinikakazino.com/paradosiakaellinikakazino/index.html>)

- Ηλεκτρονική ρουλέτα (Electronic Roulette)
- Οποιοδήποτε άλλο παιχνίδι, για το οποίο έχει προηγουμένως χορηγηθεί άδεια καταλληλότητας⁶

2.3.3 Ελληνικά Λαχεία Α.Ε.

Το δικαίωμα εκμετάλλευσης του παιχνίσιου των Κρατικών Λαχείων ανήκει αποκλειστικά στο Ελληνικό Δημόσιο. Τον Ιούλιο του 2013 παραχωρήθηκε στην εταιρεία «Ελληνικά Λαχεία Α.Ε.» το αποκλειστικό δικαίωμα παραγωγής, λειτουργίας, κυκλοφορίας, προώθησης και διαχείρισης των Κρατικών Λαχείων, για χρονική περίοδο 12 ετών. Η σύμβαση αυτή αφορά τα εξής Κρατικά Λαχεία:

- Το Λαϊκό Λαχείο
- Το Εθνικό Λαχείο
- Το Ειδικό Κρατικό Λαχείο Κοινωνικής Αντίληψης ή Πρωτοχρονιάτικο Λαχείο
- Το Στιγμαίο Κρατικό Λαχείο
- Το Ευρωπαϊκό Λαχείο
- Το Στεγαστικό Κρατικό Λαχείο⁷

⁶ (<https://www.gamingcommission.gov.gr/index.php/oi-foreis-dieksagogis-tyxeron-paignion/kazino>)

⁷

(<https://www.gamingcommission.gov.gr/index.php/oi-foreis-dieksagogis-tyxeron-paignion/ellinika-laxeia-ae>)

2.3.4 ΟΔΙΕ Α.Ε.

Το 2003 ο Οργανισμός Διεξαγωγής Ιπποδρομιών Ελλάδος (ΟΔΙΕ Α.Ε.) εγκαταστάθηκε στο Μαρκόπουλο Αττικής, στο νέο Ιπποδρόμιο, που κατασκευάστηκε για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004. Διαθέτει ένα υποκατάστημα στην Αθήνα και συνεργάζεται με πρακτορεία του δικτύου της Ο.Π.Α.Π. Α.Ε. Σε όλη την επικράτεια⁸.

Σκοπός και αποστολή της ΟΔΙΕ ΑΕ είναι:

- Η οργάνωση και η διεξαγωγή των Ελληνικών Ιπποδρομιών καθώς και του αμοιβαίου Ιπποδρομιακού στοιχήματος
- Η μέριμνα για τη βελτίωση της παραγωγής δρομώνων ίπων με δικαίωμα στην λήψη κάθε μέτρου προς αυτό
- Η ανάληψη δραστηριοτήτων συναφών προς τις ιπποδρομίες και τα ιπποδρομικά στοιχήματα σε εθνικό και διεθνές επίπεδο (Γαργαλιάνος & Ασημακόπουλος, 2006)

Οι κατηγορίες Ιπποδρομιακής συγκέντρωσης είναι οι εξής:

- Ελληνικές Ιπποδρομίες
- Γαλλικές Ιπποδρομίες
- Αγγλικές Ιπποδρομίες
- Νοτιοαφρικανικές Ιπποδρομίες
- Quinte

⁸ (<https://www.gamingcommission.gov.gr/index.php/oi-foreis-dieksagogis-tyxeron-paignion/odie-ae>)

2.3.5 Διαδικτυακοί Πάροχοι

Η διαδικασία αδειοδότησης διεξαγωγής τυχερών παιγνίων μέσω του διαδικτύου, περιγράφεται στις διατάξεις των άρθρων 45 και επ. του νόμου 4002/2011 και πραγματοποιείται μετά από προκήρυξη διεθνούς πλειοδοτικού διαγωνισμού. Μέχρι σήμερα, τέτοιες άδειες δεν έχουν χορηγηθεί, μέχρι την χορήγηση των αδειών αυτών λειτουργεί το μεταβατικό καθεστώς της παραγράφου 12 του άρθρου 50 του ν. 4002/2011. Σύμφωνα με σχετική ανακοίνωση του Υπουργείου οικονομικών, στο παραπάνω καθεστώς εντάχθηκαν οι εξής 24 εταιρείες:

- PERSONAL EXCHANGE INTERNATIONAL LIMITED • DIAMOND LINK LIMITED
- LUCKY STREAM LIMITED • SILVER LINK LIMITED • GLB GmbH
- ON LINE AMUSEMENT SOLUTIONS N.V. • ON LINE AMUSEMENT SOLUTIONS LIMITED • GAMBLING MALTA LIMITED • REBELS GAMING LTD • SPORTING ODDS LTD
- KINGMAKER LTD • PADDY POWER PLC • B2B GAMING SERVICES MALTA LIMITED
- CASHPOINT MALTA LIMITED • AS IMG KASINOD • MAGIC SERVICES LIMITED
- ELDORADO SPORTWETTEN GmbH • STS SPORTWETTEN GmbH • YEZ GAMING LTD
- DOMS HOLDINGS (UK) LIMITED • LOGFLEX LIMITED • DOMS CARS UK LIMITED
- LOVE 2 CELEBRATE LIMITED • MERIDIAN GAMING LIMITED⁹

⁹ (<https://www.gamingcommission.gov.gr/index.php/oi-foreis-dieksagogis-tyxeron-paignion/diadiktyakoi-paroxoi>)

2.4 Παθολογικός Τζόγος

Σύμφωνα με τους C. Reilly & N. Smith (2013) ο όρος παθολογικός τζόγος (Pathological Gambling) αναφέρθηκε για πρώτη φορά το 1980 στο Διαγνωστικό και Στατιστικό Εγχειρίδιο Ψυχικών διαταραχών (Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders) και οφείλεται κυρίως στις προσπάθειες του Dr. Robert Custer ο οποίος είχε αντιμετωπίσει πολλά περιστατικά παθολογικών παικτών και είχε κάνει μεγάλη έρευνα για τον παθολογικό τζόγο.

Τα αρχικά διαγνωστικά κριτήρια συμπεριλήφθηκαν στην τρίτη έκδοση του εγχειριδίου ψυχικών διαταραχών, η διάγνωση βασίστηκε στην κλινική εμπειρία του Dr. Robert Custer αλλά και άλλων επιστημόνων που ασχολήθηκαν με το συγκεκριμένο θέμα. (National Research Council, 1999)

Τα κριτήρια είχαν ως γενικό πλαίσιο την απώλεια του ελέγχου από το εκάστοτε άτομο, και στην συνέχεια αναφέρονταν σε επτά μεταβλητές, στην ζημιά και την αναστάτωση στην οικογενειακή ζωή του ατόμου, στις προσωπικές και επαγγελματικές επιδιώξεις και τέλος σε οτιδήποτε σχετίζεται με τα χρήματα. (American Psychiatric Association, 2000) Σε αυτή την έκδοση ο παθολογικός τζόγος ταξινομήθηκε ως διαταραχή ελέγχου παρόρμησης. Στην επόμενη έκδοση του εγχειριδίου ψυχικών διαταραχών (DSM-IV), τα κριτήρια του παθολογικού τζόγου αναθεωρήθηκαν, όπως είναι η προσθήκη του κριτηρίου " επανειλημμένες αποτυχημένες προσπάθειες ελέγχου ή περικοπής του τζόγου. (D. Gerstein, S. Murphy, M. Toce, et al. (1999)

Ο Αμερικανικός ψυχιατρικός οργανισμός (2000) ορίζει ως παθολογικό τζόγο: "Την επίμονη και επαναλαμβανόμενη συμπεριφορά επένδυσης σε τυχερά παιχνίδια" , η οποία χαρακτηρίζεται από την ανικανότητα ελέγχου της και οδηγεί σε σημαντικές επιβλαβείς ψυχοκοινωνικές συνέπειες (προσωπικές, οικογενειακές, επαγγελματικές και νομικές). Για να διαγνωσθεί ένα άτομο ως παθολογικός παίκτης θα πρέπει να πληροί πέντε από τα δέκα διαγνωστικά κριτήρια.

Τα κριτήρια είναι τα εξής:

- Το άτομο έχει συνεχόμενες σκέψεις γύρω από τα τυχερά παιχνίδια
- Το άτομο παίζει συνεχώς όλο και μεγαλύτερα χρηματικά ποσά σε τυχερά παιχνίδια
- Έχουν γίνει προσπάθειες διακοπής της συμπεριφοράς, αλλά ήταν ανεπιτυχείς
- Η συμπεριφορά του ατόμου αλλάζει δραστικά όταν προσπαθεί να διακόψει τον τζόγο
- Χρησιμοποιεί τον τζόγο για να αποφύγει άλλα προβλήματα που έχει στη ζωή του
- Συνεχίζει να παίζει τυχερά παιχνίδια με σκοπό να κερδίσει όσα έχασε παίζοντας
- Ψεύδεται για τον αριθμό των ωρών που ασχολείται με τον τζόγο ή για το μέγεθος των ποσών που παίζει

- Έχει προσπαθήσει να βρει λεφτά για να τζογάρει μέσω παράνομων ή ανήθικων τρόπων
- Αντιμετωπίζει προβλήματα στον επαγγελματικό ή προσωπικό τομέα που σχετίζονται με τον τζόγο
- Στηρίζεται αποκλειστικά σε άλλα άτομα ώστε να τον βοηθήσουν να βγει από το οικονομικό και ηθικό αδιέξοδο που έχει φτάσει μέσω του τζόγου (Αγοραστός, 2010)

Στην πιο πρόσφατη έκδοση του Διαγνωστικού και Στατιστικού Εγχειριδίου Ψυχικών διαταραχών, ο όρος "Παθολογικός Τζόγος" μετονομάστηκε σε "Διαταραχή τζόγου". Γεγονός ευπρόσδεκτο σε πολλούς ερευνητές και γιατρούς οι οποίοι είχαν εκφράσει την ανησυχία τους, ότι η ετικέτα "Παθολογικός" είναι ένας υποτιμητικός όρος ενισχύει μόνο το κοινωνικό στίγμα του προβλήματος. (Shaffer, Hall & Vander Bilt, 1997)

Σύμφωνα με τον Scott Teitelbaum (2013) ως τζόγος ορίζεται οποιοδήποτε στοίχημα που συμμετέχει αυτός που ποντάρει ή κάποιος άλλος, χρηματικό ή μη, του οποίου το αποτέλεσμα είναι αβέβαιο και εξαρτάται από την τύχη ή από κάποια "δεξιότητα".

Στη συνέχεια ταξινομεί τον τζόγο σε τέσσερις υποκατηγορίες: Α)Κοινωνικός Β)Επαγγελματικός Γ)Προβληματικός Δ)Παθολογικός. Με τον όρο κοινωνικό τζόγο εννοεί το παιχνίδι που γίνεται ανάμεσα σε γνωστούς, φίλους ή συνάδερφους, το οποίο διαρκεί για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα και οι απώλειες είναι προκαθορισμένες και λογικές. Αντίθετα στον επαγγελματικό τζόγο εξασκείται η πειθαρχία και περιορίζονται οι κίνδυνοι.

Έπειτα ο Teitelbaum αναφέρει πως ο προβληματικός τζόγος χαρακτηρίζεται από τέσσερα βασικά σημεία: Α) Εμμονή/Έγνοια Β) Μείωση ενδιαφερόντων Γ) Επαναλαμβανόμενη συμπεριφορά χωρίς να δίνεται βάση στις συνέπειες Δ) Αποτυχημένες προσπάθειες να σταματήσει.

Τέλος στον παθολογικό τζόγο έχουμε τα εξής χαρακτηριστικά: Α) Στρεβλώσεις της σκέψης, όπως άρνηση, δεισιδαιμονίες, μεγάλη αίσθηση δύναμης/ελέγχου Β) Πίστη πως τα λεφτά είναι η αιτία καθώς και η λύση για όλα τα προβλήματα Γ)Τάση υψηλού ανταγωνισμού και υπερκινητικότητας Δ) Τάση υψηλής γενναιοδωρίας που φτάνει στο σημείο της υπερβολής Ε) Εργασιομανία

2.5 Διαδικτυακός Τζόγος

Μία από τις πιο σημαντικές αλλαγές στο περιβάλλον των τυχερών παιχνιδιών τα τελευταία 15 χρόνια, ήταν η αυξημένη διαθεσιμότητα των διαδραστικών ή διαδικτυακών τυχερών παιχνιδιών. Ο διαδραστικός/διαδικτυακός τζόγος, συμπεριλαμβανομένου αυτού μέσω των κινητών τηλεφώνων, είναι ο ταχύτερα αναπτυσσόμενος κλάδος στην λειτουργία των τυχερών παιχνιδιών. (Gainsbury,2014)

Ο διαδικτυακός τζόγος μεγαλώνει με ταχείς ρυθμούς από την άποψη της δημοτικότητας, το μερίδιο αγοράς αλλά και τέλος από τα προϊόντα που προσφέρονται. Η παγκόσμια διαδικτυακή αγορά των τυχερών παιχνιδιών αποτιμήθηκε το 2013 σε 40,59 δισεκατομμύρια δολάρια το 2013, αύξηση της τάξης του 4 % σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Επίσης αναμένεται ότι αυτό το νούμερο θα φτάσει τα 50 δισεκατομμύρια δολάρια μέχρι το 2017 (Global Betting and Gaming Consultants, 2014), ενώ παράλληλα αναμένεται ο διαδικτυακός τζόγος να αντιπροσωπεύει το 9% της συνολικής παγκόσμιας αγοράς των τυχερών παιχνιδιών μεταξύ 2015 και 2017. Σε παγκόσμιο επίπεδο το μεγαλύτερο διαδικτυακό προϊόν είναι ο στοιχηματισμός ο οποίος αγγίζει το 53% της αγοράς, στην δεύτερη θέση έχουμε τα παιχνίδια του καζίνο με ποσοστό 25%, έπειτα έχουμε το poker με 14% και τέλος το Bingo με 7%. (H2 Capital, 2013)

Όπως αναφέρει ο Griffiths (2003) υπάρχει ένας αριθμός από παράγοντες που κάνουν τις διαδικτυακές δραστηριότητες όπως τον διαδικτυακό τζόγο δυνητικά σαγηνευτικό και εθιστικό.

Οι παράγοντες αυτοί περιλαμβάνουν μερικά χαρακτηριστικά όπως: ανωνυμία, ευκολία, απόδραση, προσβασιμότητα, διαδραστικότητα, άρση αναστολών, προσομοίωση. Γενικά φαίνεται πως ο τζόγος και τα τυχερά παιχνίδια έχουν ενισχυθεί σε όλα τα επίπεδα από την τεχνολογική ανάπτυξη και καινοτομία.

Σύμφωνα με πιο πρόσφατες έρευνες (Gainsbury et al.,2012 ; Gainsbury et al.,2014) τα πλεονεκτήματα των διαδικτυακών τυχερών παιχνιδιών με βάση τις απόψεις των καταναλωτών είναι τα εξής: ευκολία, προσβασιμότητα, καλύτερα ποσοστά πληρωμής, καλύτερα ποσοστά μπόνους, εύκολα στη χρήση, γρήγορα, μεγαλύτερη ποικιλία προϊόντων και επιλογών, δυνατότητα να παίζουν από το σπίτι, ανωνυμία και η προστασία της ιδιωτικής ζωής. Ενώ αντίθετα τα μειονεκτήματα που φαίνεται να υπάρχουν σύμφωνα πάντα με τους καταναλωτές είναι: μεγάλη ευκολία χρήσης, ευκολότερη δαπάνη χρημάτων, μη ασφαλής τρόπος παιξίματος, ανησυχία σχετικά με την ασφάλεια των προσωπικών κεφαλαίων και πληροφοριών.

Τα άτομα που επιλέγουν τον διαδικτυακό τζόγο είναι πιθανότερο να είναι άνδρες, νεαρής ηλικίας, με υψηλά επίπεδα εκπαίδευσης, και να εργάζονται ή να σπουδάζουν, σε σύγκριση με τα άτομα που επιλέγουν άλλους τρόπους για να τζογάρουν. (Wood & Williams, 2011)

Επίσης οι διαδικτυακοί παίκτες φαίνεται να είναι πιο ενεργοί παίκτες συνολικά, αφού συμμετέχουν σε μεγαλύτερο αριθμό τυχερών παιχνιδιών και συγχρόνως ξοδεύουν μεγαλύτερα ποσά σε σχέση με τους μη διαδικτυακούς. Οι διαδικτυακοί παίκτες έχουν 3 φορές μεγαλύτερη πιθανότητα να ποντάρουν σε κάποιο αθλητικό γεγονός από τους μη διαδικτυακούς και 2 φορές μεγαλύτερη πιθανότητα να ποντάρουν σε κάποια κούρσα. (Gainsbury et al., 2013)

Όπως αναφέρουν και οι Mudie & Cottam: " Ο πελάτης γίνεται παραγωγός " (1993) , το ίδιο ακριβώς πράγμα συμβαίνει στις μέρες μας και με τις διαδραστικές υπηρεσίες τυχερών παιχνιδιών μέσω του διαδικτύου. Το διαδίκτυο προσφέρει στους παρόχους (στοιχηματικές εταιρείες) μια νέα δυνατότητα για τα " Προϊόντα " (τυχερά παιχνίδια) που προωθούν αντίστοιχα στους πελάτες τους. Αντί για την δημιουργία νέων παιχνιδιών με βάση τα παλιά παραδοσιακά παιχνίδια (αθλητικός στοιχηματισμός, καζίνο, λοταρίες), οι στοιχηματικές εταιρείες προτίμησαν να βασιστούν στο διαδίκτυο και να το εξελίξουν.

Επίσης με την βοήθεια της τεχνολογίας οι πάροχοι έχουν την δυνατότητα δημιουργίας βάσεων δεδομένων με δυνητικούς και μη πελάτες. Με αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνουν αφενός την αύξηση πωλήσεων των προϊόντων τους και αφετέρου στοχεύουν στο κτίσιμο σχέσεων και την κατηγοριοποίηση τους, δημιουργώντας target groups. (Brindley, 1999)

Μία ακόμα πτυχή του διαδικτύου η οποία ίσως θα έπρεπε να μας προβληματίσει, είναι πως το διαδίκτυο έδωσε την δυνατότητα στους υποψήφιους πελάτες των στοιχηματικών εταιρειών να αγοράζουν τα " Προϊόντα " τους ακόμα και από την δουλειά τους παραμελώντας τα καθήκοντα τους και επηρεάζοντας αφενός την παραγωγή και αφετέρου τους υπόλοιπους συναδέλφους τους. (Griffiths, 2009)

2.6 Η Ενασχόληση των Εφήβων με τον Τζόγο

Η ενασχόληση των εφήβων με τα τυχερά παιχνίδια αποκτά όλο και μεγαλύτερη έκταση διεθνώς. Για την διαφήμιση των τυχερών παιγνίων χρησιμοποιούνται ελεύθερα όλοι οι δυνατοί τρόποι επικοινωνίας, ενώ διαπιστώνεται έλλειψη ενημέρωσης για τους κινδύνους από την χρήση τους τόσο για τους ενήλικες όσο και για τους εφήβους. Τα τυχερά παιχνίδια είναι πολύ δημοφιλή στους εφήβους και παρατηρείται συνεχής αύξηση της εξάρτησής τους από αυτά. Οι έφηβοι αποτελούν ομάδα υψηλού κινδύνου για την ανάπτυξη της διαταραχής του τζόγου. Η πιθανότητα εθισμού τους στα τυχερά παιχνίδια είναι 2–4 φορές μεγαλύτερη σε σχέση με τους ενήλικες.

(Αναγνωστόπουλος, Παλαιολόγου & Λαζαράτου, 2014)

Από το 1980 και μετά παρατηρείται ότι τα τυχερά παιχνίδια συνιστούν ένα δημοφιλή τρόπο ψυχαγωγίας και για τους εφήβους. (National Research Council, 1999) Η σημερινή γενιά των εφήβων είναι η πρώτη που μεγαλώνει σε ένα περιβάλλον όπου τα τυχερά παιχνίδια είναι ευρέως διαδεδομένα, νόμιμα, αποδεκτά από την κοινωνία και πολλαπλώς διαφημιζόμενα. Επίσης, η κρατική πολιτική πολλών χωρών ευνοεί την προώθησή αλλά και την εξάπλωση τους. (Derevensky & Cupra, 2000)

Τα πρώτα ερευνητικά δεδομένα στην Ελλάδα, αν και περιορισμένα, δείχνουν ότι το 10,6% του συνολικού δείγματος των εφήβων που εξετάστηκε ασχολείται με τα τυχερά παιχνίδια, ενώ το 5,9% του δείγματος ασχολείται με τα τυχερά παιχνίδια στο διαδίκτυο. (Αναγνωστόπουλος, Παλαιολόγου & Λαζαράτου, 2014) Σε άλλη έρευνα, το ποσοστό των εφήβων που ασχολούνται με τα διαδικτυακά παιχνίδια τύχης ανέρχεται στο 15,1%. (Τσίτσικα κ.ά., 2013)

Τα ερευνητικά δεδομένα επιβεβαιώνουν ότι οι έφηβοι 12 έως 17 ετών έχουν πρόσβαση σχεδόν σε κάθε μορφή τυχερών παιχνιδιών, νόμιμη ή παράνομη. Παρ' όλο ότι η πρόσβαση στα καζίνο και η λαχειοφόρος αγορά απαγορεύονται σε ανήλικους, ορισμένες έρευνες υποδεικνύουν ότι μαθητές Λυκείου και νεαροί φοιτητές 15 έως 19 ετών επιδίδονται συχνά σε αυτές τις δραστηριότητες. (Jacobs, 2004)

Σύμφωνα με τον Fisher (2003) τα τυχερά παιχνίδια χρησιμοποιούνται από τους εφήβους και τους νεαρούς παίκτες για διασκέδαση, για απόκτηση χρημάτων, αλλά και ως ένας τρόπος διαφυγής από την πραγματικότητα.

III. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

3.1 Δείγμα

Το δείγμα που χρησιμοποιήθηκε για τις ανάγκες της έρευνας, ήταν άτομα που επισκέπτονται καταστήματα με τυχερά παιχνίδια. Η έρευνα διεξήχθη σε δύο πρακτορεία του ΟΠΑΠ, της ευρύτερης περιοχής της Ρόδου, την περίοδο 15 Ιουλίου – 15 Αυγούστου του 2015. Οι ερωτηθέντες κλήθηκαν να συμπληρώσουν ένα ερωτηματολόγιο κλειστού τύπου 26 ερωτήσεων, το οποίο χρησιμοποιήθηκε στη παρούσα έρευνα. Συνολικά συλλέχθηκαν 215 ερωτηματολόγια, εκ των οποίων χρησιμοποιήθηκαν τα 200 έπειτα από αξιολόγηση.

3.2 Μέσα συλλογής δεδομένων

Για την έρευνα χρησιμοποιήθηκε ένα ερωτηματολόγιο που προέρχεται από τον μη κερδοσκοπικό οργανισμό της Αμερικής Gambler Anonymous, το οποίο μεταφράστηκε στα ελληνικά και χρησιμοποιείται από το δίκτυο υπηρεσιών απεξάρτησης ΚΕΘΕΑ ΑΛΦΑ. Το ερωτηματολόγιο περιείχε 6 προσαρμοσμένες δημογραφικές ερωτήσεις που δημιουργήθηκαν για τις ανάγκες της παρούσας εργασίας και 20 ψυχογραφικές ερωτήσεις των Gambler Anonymous. Οι Gambler Anonymous είναι ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός, με έδρα το Λος Άντζελες, που έχει σκοπό να βοηθήσει τα άτομα που είναι εθισμένα στον τζόγο μέσω της ανταλλαγής των κοινών εμπειριών και προβλημάτων τους. ("Gambler Anonymous")¹⁰. Η εσωτερική συνοχή του ερωτηματολογίου ήταν Cronbach's $\alpha = 0,853$.

¹⁰ <http://www.gamblersanonymous.org/ga/content/about-us>

3.3 Διαδικασία συλλογής δεδομένων

Η επιλογή του δείγματος έγινε με τυχαία δειγματοληψία, επελέγησαν συνολικά 215 άτομα που είναι παίκτες τυχερών παιχνιδιών. Η συλλογή των δεδομένων των δειγματοληψιών έγινε από τον ερευνητή. Πριν από κάθε δειγματοληψία, ο πληθυσμός της έρευνας ενημερώθηκε για το λόγο που έγινε η έρευνα και με ποιο τρόπο πρέπει να συμπληρωθεί το ερωτηματολόγιο.

Το συγκεκριμένο ερωτηματολόγιο δημιουργήθηκε από τους Gambler Anonymous με σκοπό την διαπίστωση της πιθανής εξάρτησης του ερωτηθέντα από τα τυχερά παίγνια. Σε περίπτωση που ο ερωτώμενος έχει 7 και άνω καταφατικές απαντήσεις (NAI) από τις συνολικά 20 ερωτήσεις, τότε πιθανόν να είναι εθισμένος στα τυχερά παιχνίδια, σύμφωνα με τους Gambler Anonymous.

3.4 Στατιστική Ανάλυση

Συνολικά τα 200 αντίγραφα ερωτηματολογίων αναλύθηκαν σε δύο τμήματα: δημογραφικό προφίλ και ψυχογραφικά χαρακτηριστικά. Από τα 200 αντίγραφα αναλύθηκαν επιμέρους τα 61, λόγω πιθανής εξάρτησης των ερωτηθέντων (7 και άνω καταφατικές απαντήσεις).

Η στατιστική ανάλυση των δεδομένων έγινε με τη χρήση του στατιστικού πακέτου SPSS 22. Οι διαδικασίες (Τσαγρής, 2015) περιλάμβαναν:

- Δημογραφική ανάλυση με συχνότητες
- Ψυχογραφική ανάλυση με συχνότητες
- Περιγραφική στατιστική
- Έλεγχο αξιοπιστίας

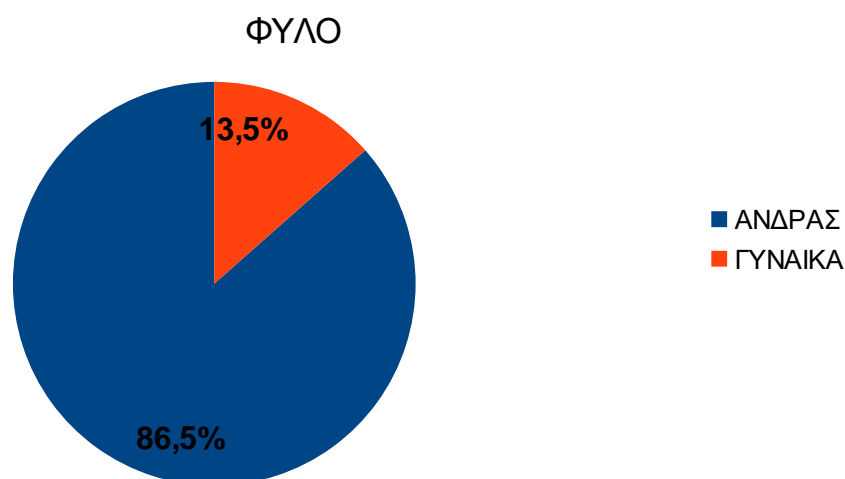
IV. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Σε αυτό το κεφάλαιο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας συμπεριλαμβανομένων του δημογραφικού προφίλ και των ψυχογραφικών χαρακτηριστικών των ατόμων που ασχολούνται με τυχερά παίγνια.

4.1 Δημογραφικά Αποτελέσματα

Φύλο

Από το σύνολο των συμμετεχόντων στην έρευνα το 86,5% (173 άτομα) ήταν άνδρες και το υπόλοιπο 13,5% (27 άτομα) γυναίκες.

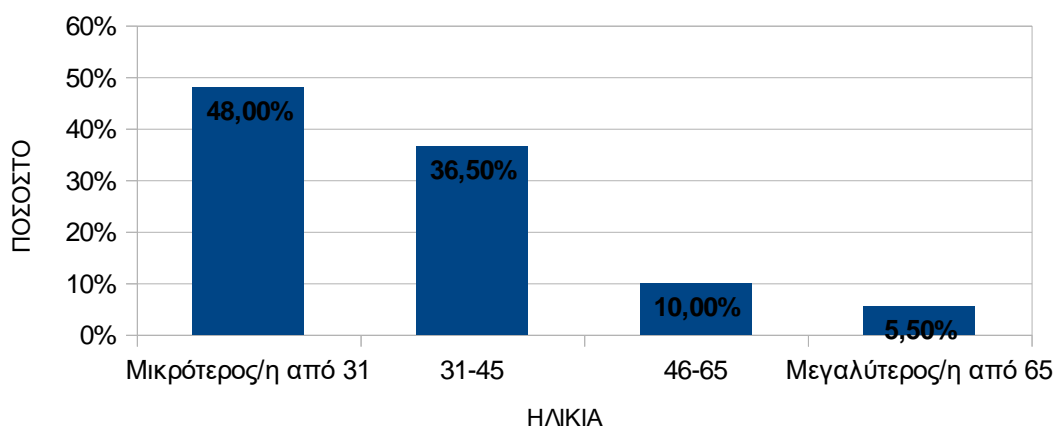
Γράφημα 1: Συμμετοχή σύμφωνα με το φύλο

Φύλο	N (%)
Ανδρες	173 (86,5)
Γυναίκες	27 (13,5)
Σύνολο	200 (100)

Πίνακας 1 : Ποσοστά συμμετοχής σύμφωνα με το φύλο

Ηλικία

Όσον αφορά στο σύνολο των ατόμων που συμμετείχαν στην έρευνα, το 48% είναι μικρότεροι από 31 ετών (96 άτομα), ενώ η μειοψηφία, σε ποσοστό 5,5% ήταν άνω των 65 ετών (11 άτομα). Τα άτομα που ανήκαν στην ηλικιακή ομάδα 31-45 ετών άγγιξαν το 36,5% (73 άτομα) και αυτοί που ήταν μεταξύ 46 έως 65 ετών ήταν σε ποσοστό 10% (20 άτομα).

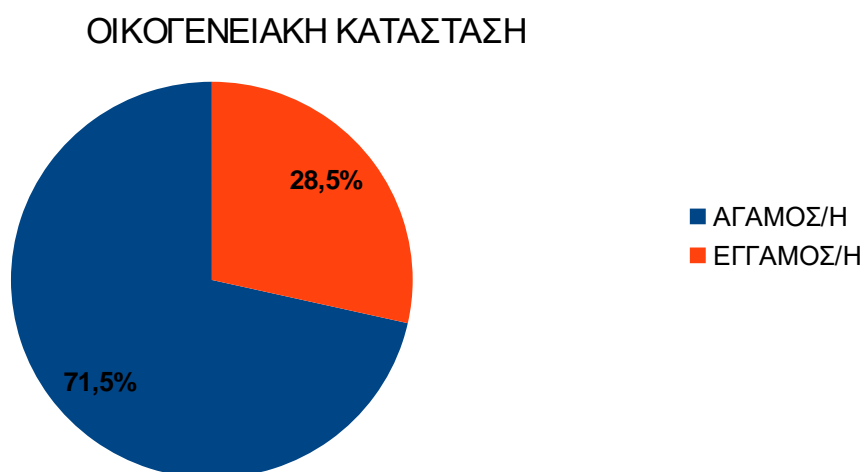
Γράφημα 2: Συμμετοχή σύμφωνα με την ηλικία

Ηλικία	N (%)
Μικρότερος/η από 31	96 (48)
31-45	73 (36,5)
46-65	20 (10)
Μεγαλύτερος/η από 65	11 (5,5)
Σύνολο	200 (100)

Πίνακας 2 : Ποσοστά συμμετοχής σύμφωνα με την ηλικία

Οικογενειακή Κατάσταση

Όσον αφορά την οικογενειακή κατάσταση των ερωτηθέντων η πλειοψηφία είναι ανύπαντροι σε ποσοστό 71,5% (143 άτομα). Οι παντρεμένοι που συμμετείχαν στην έρευνα αποτελούν το 28,5% (57 άτομα) του δείγματος.

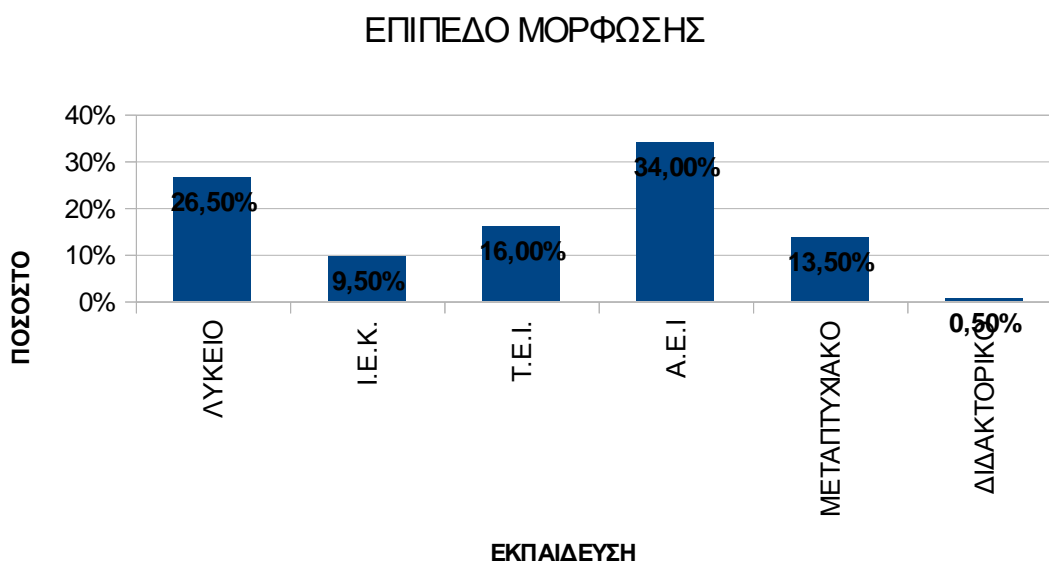
Γράφημα 3: Συμμετοχή σύμφωνα με την οικογενειακή κατάσταση

Οικογενειακή Κατάσταση	N (%)
Άγαμος/η	143 (71,5)
Έγγαμος/η	57 (28,5)
Σύνολο	200 (100)

Πίνακας 3 : Ποσοστά συμμετοχής σύμφωνα με την οικογενειακή κατάσταση

Εκπαίδευση

Η πλειοψηφία του συνόλου του δείγματος σε ποσοστό 34% (68 άτομα) είναι έχουν αποφοιτήσει από κάποιο Πανεπιστήμιο ενώ τα άτομα που έχουν τελειώσει κάποιο ΤΕΙ και συμμετέχουν στην έρευνα αγγίζουν το 16% (32 άτομα). Με ποσοστό 26,5% (53 άτομα) έχουμε τους απόφοιτους Λυκείου, ενώ απόφοιτοι κάποιου Ι.Ε.Κ. είναι το 9,5% (19 άτομα). Τέλος κάτοχοι κάποιου μεταπτυχιακού διπλώματος είναι το 13,5% (27 άτομα), ενώ πολύ χαμηλότερα βρίσκονται οι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος με ποσοστό μόλις 0,5% (1 άτομο).

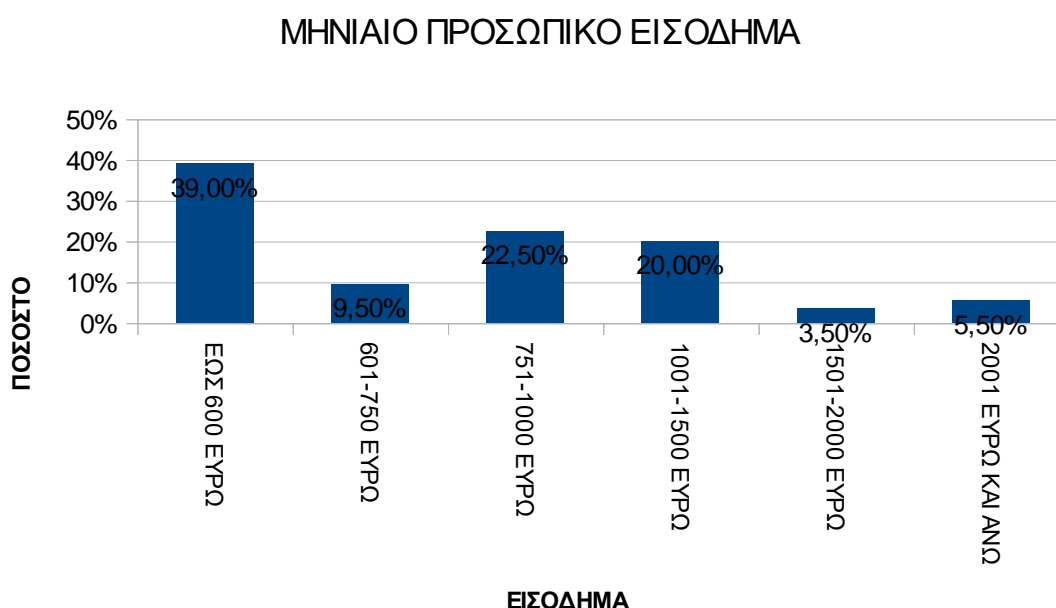
Γράφημα 4: Συμμετοχή σύμφωνα με το Επίπεδο μόρφωσης

Επίπεδο Μόρφωσης	N (%)
Λύκειο	53 (26,5)
Ι.Ε.Κ.	19 (9,5)
Τ.Ε.Ι.	32 (16)
Α.Ε.Ι.	68 (34)
Μεταπτυχιακό	27 (13,5)
Διδακτορικό	1 (0,5)
Σύνολο	200 (100)

Πίνακας 4 : Ποσοστά συμμετοχής σύμφωνα με το επίπεδο μόρφωσης

Μηνιαίο Προσωπικό Εισόδημα

Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων στην έρευνα έχουν μηνιαίο προσωπικό εισόδημα έως 600 ευρώ με ποσοστό 39% (78 άτομα). Στην δεύτερη θέση βρίσκονται αυτοί που ανήκουν στην κατηγορία 751-1000 ευρώ με ποσοστό 22,5% (45 άτομα) και λίγο πιο κάτω όσοι ανήκουν στην κατηγορία 1001-1500 ευρώ με ποσοστό 20% (40 άτομα). Στην κατηγορία 601-750 ευρώ έχουμε ποσοστό 9,5% (19 άτομα), στην προτελευταία θέση με ποσοστό 5,5% (11 άτομα) βρίσκονται αυτοί που έχουν μηνιαίο προσωπικό εισόδημα από 2001 ευρώ και άνω. Και τέλος την τελευταία θέση με ποσοστό 3,5% (7 άτομα) κατέχουν όσοι έχουν μηνιαίο προσωπικό εισόδημα από 1501 έως 2000 ευρώ.

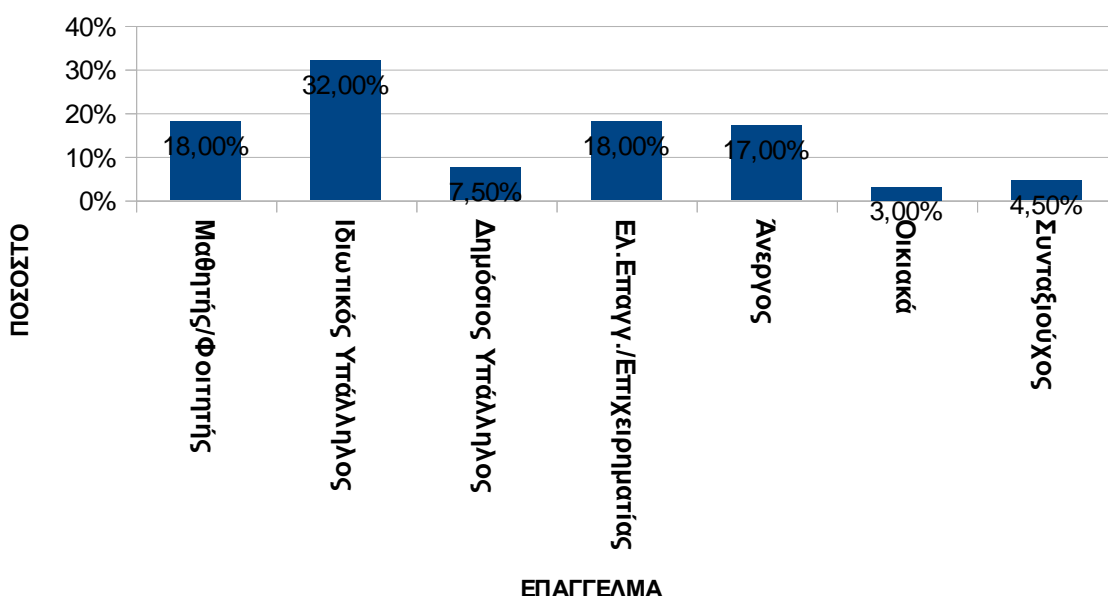
Γράφημα 5: Συμμετοχή σύμφωνα με το μηνιαίο προσωπικό εισόδημα.

Μηνιαίο Προσωπικό Εισόδημα	N (%)
Έως 600 ευρώ	78 (39)
601-750 ευρώ	19 (9,5)
751-1000 ευρώ	45 (22,5)
1001-1500 ευρώ	40 (20)
1501-2000 ευρώ	7 (3,5)
2001 ευρώ και άνω	11 (5,5)
Σύνολο	200 (100)

Πίνακας 5: Ποσοστά συμμετοχής σύμφωνα με το μηνιαίο προσωπικό εισόδημα

Επάγγελμα

Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων στην έρευνα που προσεγγίζει το 32% (64 άτομα) είναι ιδιωτικοί υπάλληλοι, πιο κάτω με ποσοστό 18% (36 άτομα) έχουμε τους ελεύθερους επαγγελματίες/επιχειρηματίες όπως επίσης και αυτούς που είναι φοιτητές/σπουδαστές. Μεγάλο ποσοστό παρατηρείται στην κατηγορία με τους άνεργους 17% (34 άτομα), ενώ αρκετά πιο κάτω έχουμε 7,5% , 4,5% και 3% των ερωτηθέντων να είναι Δημόσιοι Υπάλληλοι, συνταξιούχοι και να ασχολούνται με τα οικιακά αντίστοιχα.

Γράφημα 6: Συμμετοχή σύμφωνα με το επάγγελμα.

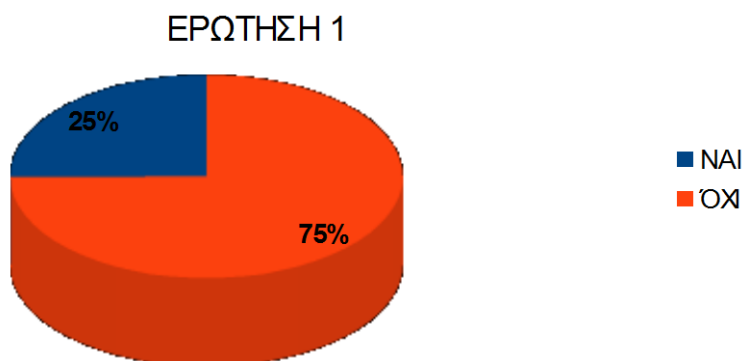
Επάγγελμα	N (%)
Μαθητής/Φοιτητής	36 (18)
Ιδιωτικός Υπάλληλος	64 (32)
Δημόσιος Υπάλληλος	15 (7,5)
Ελεύθερος Επαγγ./Επιχειρηματίας	36 (18)
Άνεργος	34 (17)
Οικιακά	6 (3)
Συνταξιούχος	9 (4,5)
Σύνολο	200 (100)

Πίνακας 6: Ποσοστά συμμετοχής σύμφωνα με το επάγγελμα

4.2 Περιγραφικά Αποτελέσματα

ΕΡΩΤΗΣΗ 1: Χάνετε χρόνο από την δουλειά σας για τον τζόγο;

Από το σύνολο των συμμετεχόντων στην έρευνα, το **75%** (150 άτομα) απάντησε **Όχι**, ενώ το υπόλοιπο **25%** (50 άτομα) απάντησε **Ναι**.

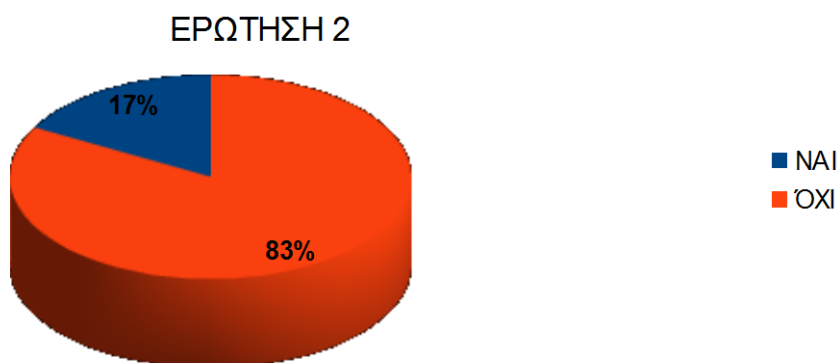
Γράφημα 7: Ερώτηση 1

Απαντήσεις	N (%)
Ναι	50 (25)
Όχι	150 (75)
Σύνολο	200 (100)

Πίνακας 7 : Ποσοστά Ερώτησης 1

ΕΡΩΤΗΣΗ 2: Κάνει ο τζόγος την ζωή σας στο σπίτι δυστυχισμένη ;

Από το σύνολο των συμμετεχόντων στην έρευνα, το **83%** (166 άτομα) απάντησε **Όχι**, ενώ το υπόλοιπο **17%** (34 άτομα) απάντησε **Ναι**.

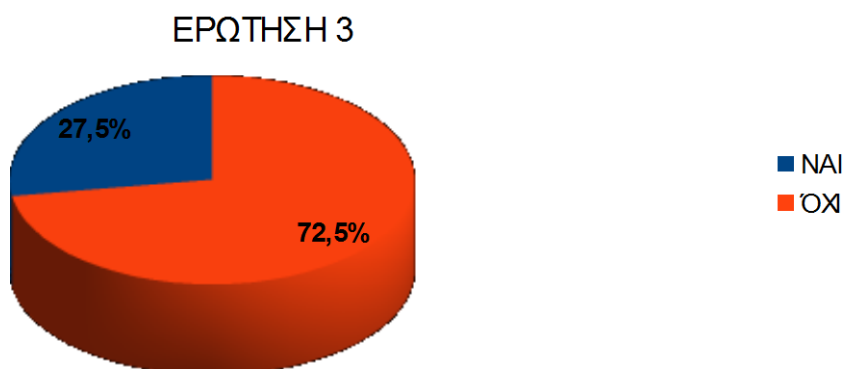
Γράφημα 8: Ερώτηση 2

Απαντήσεις	N (%)
Ναι	34 (17)
Όχι	166 (83)
Σύνολο	200 (100)

Πίνακας 8: Ποσοστά Ερώτησης 2

ΕΡΩΤΗΣΗ 3: Επηρεάζει ο τζόγος την φήμη σας;

Από το σύνολο των συμμετεχόντων στην έρευνα, το **72,5%** (145 άτομα) απάντησε **Όχι**, ενώ το υπόλοιπο **27,5%** (55 άτομα) απάντησε **Ναι**.

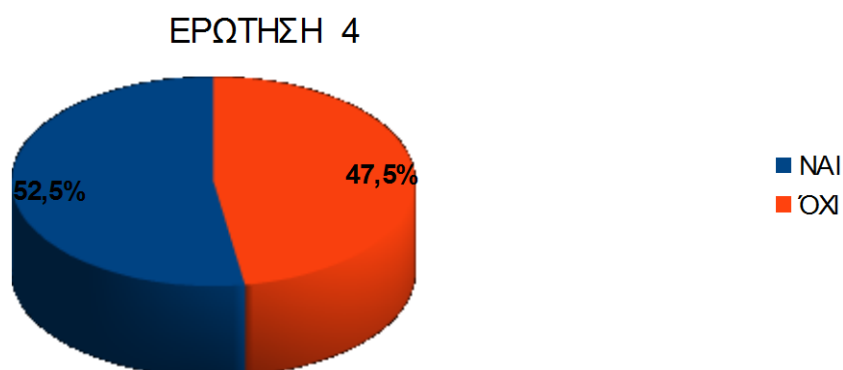
Γράφημα 9: Ερώτηση 3

Απαντήσεις	N (%)
Ναι	55 (27,5)
Όχι	145 (72,5)
Σύνολο	200 (100)

Πίνακας 9: Ποσοστά Ερώτησης 3

ΕΡΩΤΗΣΗ 4: Έχετε νιώσει ποτέ τύψεις αφού έχετε παίξει ;

Από το σύνολο των συμμετεχόντων στην έρευνα, το **47,5%** (95 άτομα) απάντησε **Όχι**, ενώ το υπόλοιπο **52,5%** (105 άτομα) απάντησε **Ναι**.

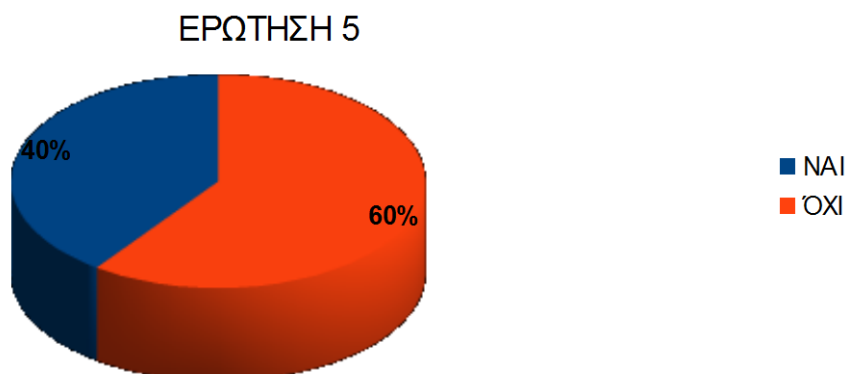
Γράφημα 10: Ερώτηση 4

Απαντήσεις	N (%)
Ναι	105 (52,5)
Όχι	95 (47,5)
Σύνολο	200 (100)

Πίνακας 10: Ποσοστά Ερώτησης 4

ΕΡΩΤΗΣΗ 5: Παίζετε ποτέ για να βρείτε χρήματα και να πληρώσετε χρέη ή να βγείτε από οικονομικές δυσκολίες;

Από το σύνολο των συμμετεχόντων στην έρευνα, το **60%** (120 άτομα) απάντησε **Όχι**, ενώ το υπόλοιπο **40%** (80 άτομα) απάντησε **Ναι**.

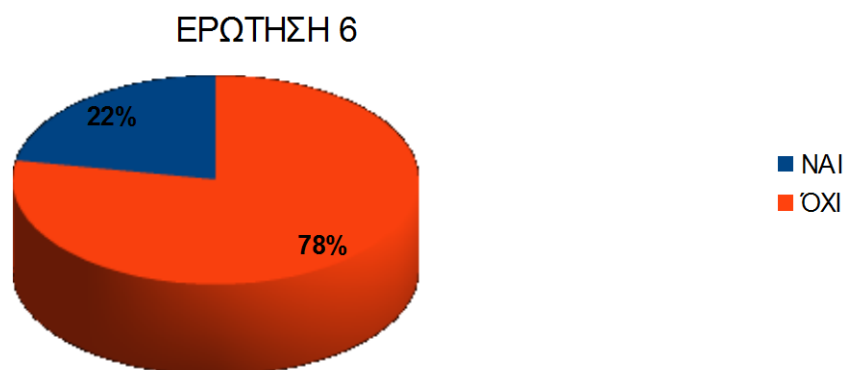
Γράφημα 11: Ερώτηση 5

Απαντήσεις	N (%)
Ναι	80 (40)
Όχι	120 (60)
Σύνολο	200 (100)

Πίνακας 11: Ποσοστά Ερώτησης 5

ΕΡΩΤΗΣΗ 6: Μειώνει ο τζόγος τις φιλοδοξίες ή την αποτελεσματικότητά σας;

Από το σύνολο των συμμετεχόντων στην έρευνα, το **78%** (156 άτομα) απάντησε **Όχι**, ενώ το υπόλοιπο **22%** (44 άτομα) απάντησε **Ναι**.

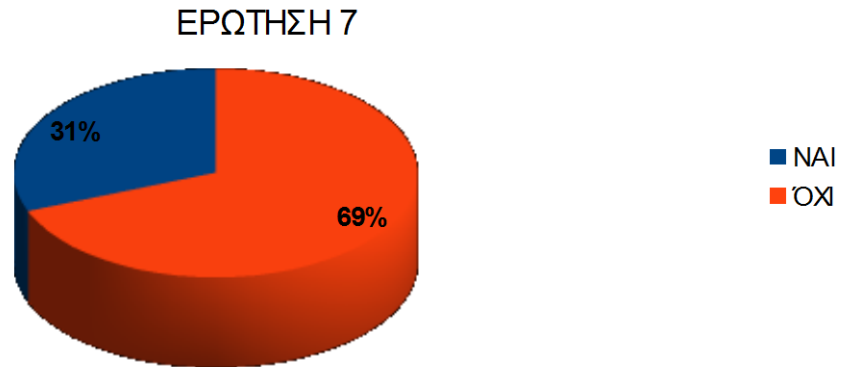
Γράφημα 12: Ερώτηση 6

Απαντήσεις	N (%)
Ναι	44 (22)
Όχι	156 (78)
Σύνολο	200 (100)

Πίνακας 12: Ποσοστά Ερώτησης 6

ΕΡΩΤΗΣΗ 7: Αφού χάσετε, νιώθετε ότι πρέπει να επιστρέψετε το συντομότερο δυνατό για να κερδίσετε τα χαμένα;

Από το σύνολο των συμμετεχόντων στην έρευνα, το **69%** (138 άτομα) απάντησε **Όχι**, ενώ το υπόλοιπο **31%** (62 άτομα) απάντησε **Ναι**.

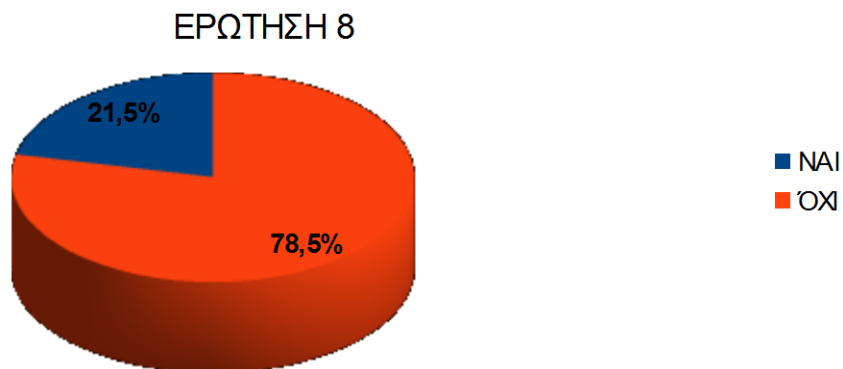
Γράφημα 13: Ερώτηση 7

Απαντήσεις	N (%)
Ναι	62 (31)
Όχι	138 (69)
Σύνολο	200 (100)

Πίνακας 13: Ποσοστά Ερώτησης 7

ΕΡΩΤΗΣΗ 8: Παίζετε συχνά μέχρι να χάσετε το τελευταίο σας ευρώ;

Από το σύνολο των συμμετεχόντων στην έρευνα, το **78,5%** (157 άτομα) απάντησε **Όχι**, ενώ το υπόλοιπο **21,5%** (43 άτομα) απάντησε **Ναι**.

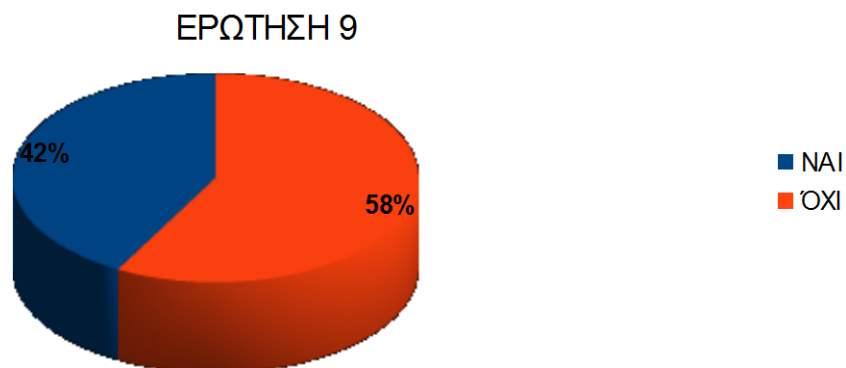
Γράφημα 14: Ερώτηση 8

Απαντήσεις	N (%)
Ναι	43 (21,5)
Όχι	157 (78,5)
Σύνολο	200 (100)

Πίνακας 14: Ποσοστά Ερώτησης 8

ΕΡΩΤΗΣΗ 9: Μετά από μία νίκη, νιώθετε μία δυνατή τάση να επιστρέψετε για να κερδίσετε περισσότερα;

Από το σύνολο των συμμετεχόντων στην έρευνα, το **58%** (116 άτομα) απάντησε **Όχι**, ενώ το υπόλοιπο **42%** (84 άτομα) απάντησε **Ναι**.

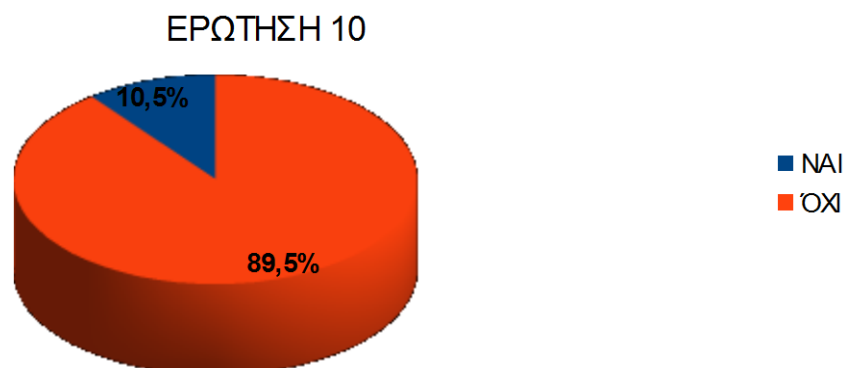
Γράφημα 15: Ερώτηση 9

Απαντήσεις	N (%)
Ναι	84 (42)
Όχι	116 (58)
Σύνολο	200 (100)

Πίνακας 15: Ποσοστά Ερώτησης

ΕΡΩΤΗΣΗ 10: Δανείζεστε ποτέ για να χρηματοδοτήσετε τη συμμετοχή σας σε τυχερά παιχνίδια;

Από το σύνολο των συμμετεχόντων στην έρευνα, το **89,5%** (179 άτομα) απάντησε **Όχι**, ενώ το υπόλοιπο **10,5%** (21 άτομα) απάντησε **Ναι**.

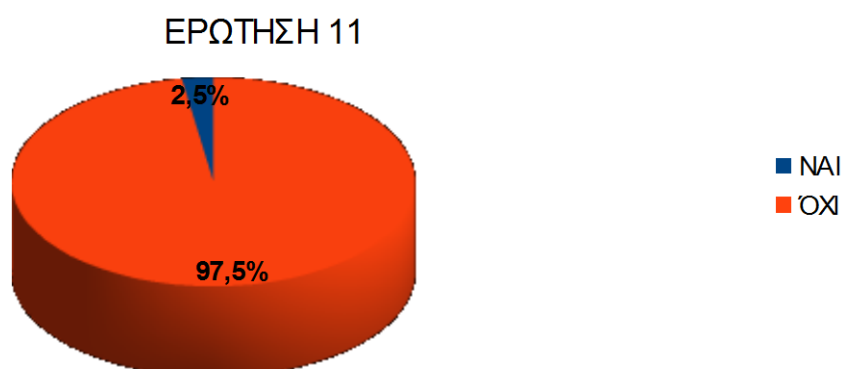

Γράφημα 16: Ερώτηση 10

Απαντήσεις	N (%)
Ναι	21 (10,5)
Όχι	179 (89,5)
Σύνολο	200 (100)

Πίνακας 16: Ποσοστά Ερώτησης 10

ΕΡΩΤΗΣΗ 11: Έχετε ποτέ πουλήσει οτιδήποτε για να χρηματοδοτήσετε το παιχνίδι σας;
Από το σύνολο των συμμετεχόντων στην έρευνα, το **97,5%** (195 άτομα) απάντησε **Όχι**, ενώ το υπόλοιπο **2,5%** (5 άτομα) απάντησε **Ναι**.

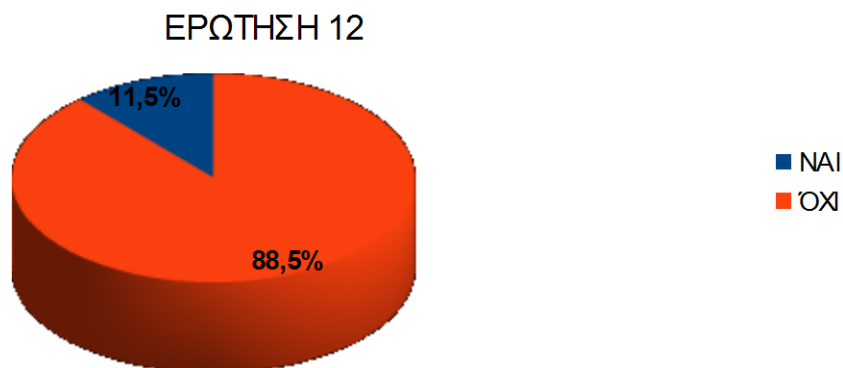
Γράφημα 17: Ερώτηση 11

Απαντήσεις	N (%)
Ναι	5 (2,5)
Όχι	195 (97,5)
Σύνολο	200 (100)

Πίνακας 17: Ποσοστά Ερώτησης 11

ΕΡΩΤΗΣΗ 12: Είστε διστακτικοί για να χρησιμοποιήσετε τα κέρδη σας από τον τζόγο για καθημερινά έξοδα;

Από το σύνολο των συμμετεχόντων στην έρευνα, το **88,5%** (177 άτομα) απάντησε **Όχι**, ενώ το υπόλοιπο **11,5%** (23 άτομα) απάντησε **Ναι**.

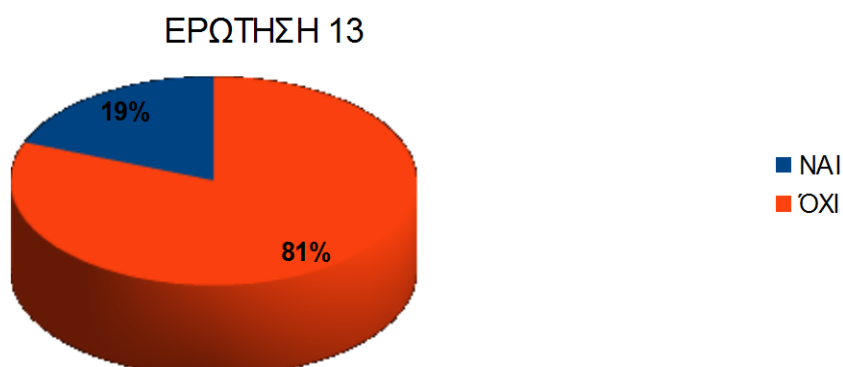
Γράφημα 18: Ερώτηση 12

Απαντήσεις	N (%)
Ναι	23 (11,5)
Όχι	177 (88,5)
Σύνολο	200 (100)

Πίνακας 18: Ποσοστά Ερώτησης 12

ΕΡΩΤΗΣΗ 13: Σας κάνει ο τζόγος πιο απρόσεκτο σε σχέση με την ευημερία της οικογένειάς σας;

Από το σύνολο των συμμετεχόντων στην έρευνα, το **81%** (162 άτομα) απάντησε **Όχι**, ενώ το υπόλοιπο **19%** (38 άτομα) απάντησε **Ναι**.

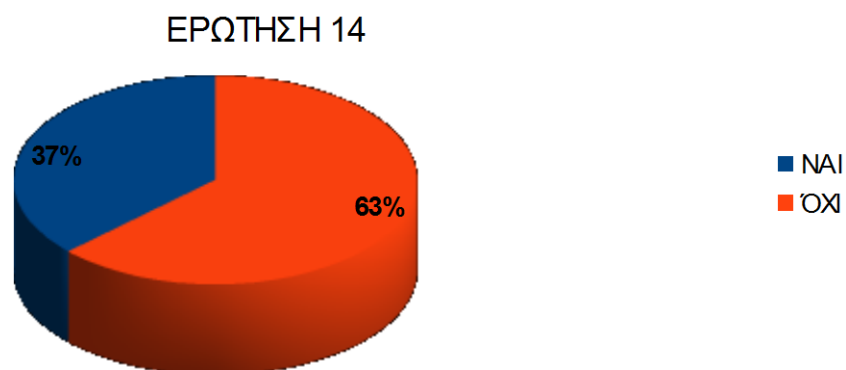
Γράφημα 19: Ερώτηση 13

Απαντήσεις	N (%)
Ναι	38 (19)
Όχι	162 (81)
Σύνολο	200 (100)

Πίνακας 19: Ποσοστά Ερώτησης 13

ΕΡΩΤΗΣΗ 14: Παίζετε περισσότερο από ότι είχατε σχεδιάσει;

Από το σύνολο των συμμετεχόντων στην έρευνα, το **63%** (126 άτομα) απάντησε **Όχι**, ενώ το υπόλοιπο **37%** (74 άτομα) απάντησε **Ναι**.

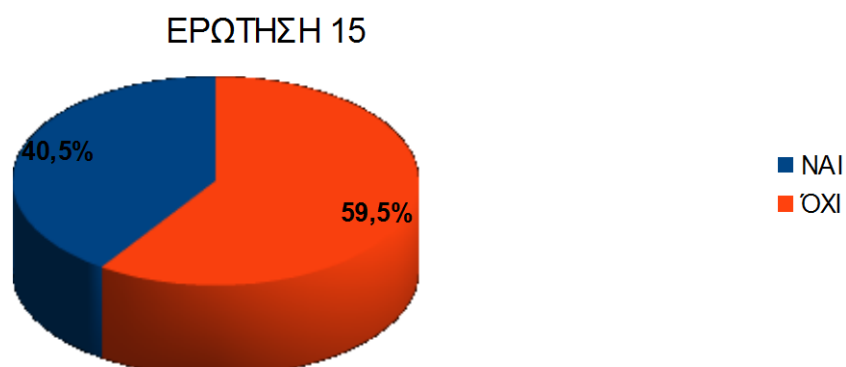
Γράφημα 20: Ερώτηση 14

Απαντήσεις	N (%)
Ναι	74 (37)
Όχι	126 (63)
Σύνολο	200 (100)

Πίνακας 20: Ποσοστά Ερώτησης 14

ΕΡΩΤΗΣΗ 15: Παίζετε ποτέ για να ξεφύγετε από έννοιες και μελάδες;

Από το σύνολο των συμμετεχόντων στην έρευνα, το **59,5%** (119 άτομα) απάντησε **Όχι**, ενώ το υπόλοιπο **40,5%** (81 άτομα) απάντησε **Ναι**.

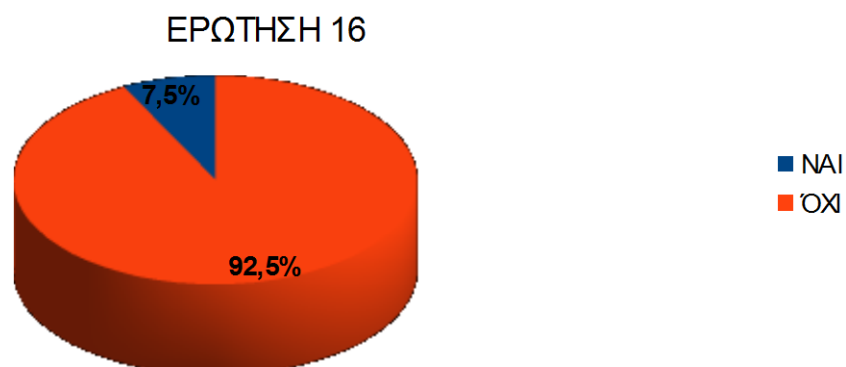
Γράφημα 21: Ερώτηση 15

Απαντήσεις	N (%)
Ναι	81 (40,5)
Όχι	119 (59,5)
Σύνολο	200 (100)

Πίνακας 21: Ποσοστά Ερώτησης 15

ΕΡΩΤΗΣΗ 16: Έχετε ποτέ διαπράξει ή έχετε σκεφτεί να διαπράξετε κάποια παράνομη πράξη για να χρηματοδοτήσετε τη συμμετοχή σας σε τυχερά παιχνίδια;

Από το σύνολο των συμμετεχόντων στην έρευνα, το **92,5%** (185 άτομα) απάντησε **Όχι**, ενώ το υπόλοιπο **7,5%** (15 άτομα) απάντησε **Ναι**.

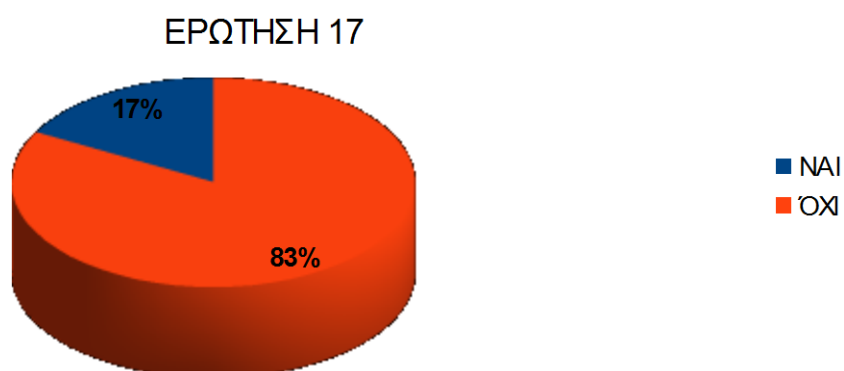
Γράφημα 22: Ερώτηση 16

Απαντήσεις	N (%)
Ναι	15 (7,5)
Όχι	185 (92,5)
Σύνολο	200 (100)

Πίνακας 22: Ποσοστά Ερώτησης 16

ΕΡΩΤΗΣΗ 17: Σας προκαλεί ο τζόγος πρόβλημα στον ύπνο;

Από το σύνολο των συμμετεχόντων στην έρευνα, το **83%** (166 άτομα) απάντησε **Όχι**, ενώ το υπόλοιπο **17%** (34 άτομα) απάντησε **Ναι**.

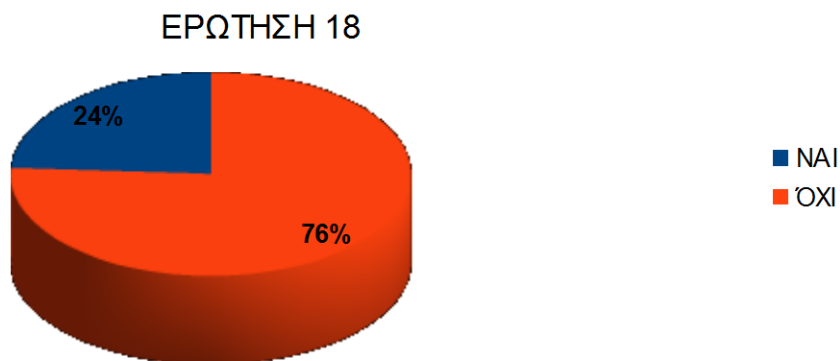
Γράφημα 23: Ερώτηση 17

Απαντήσεις	N (%)
Ναι	34 (17)
Όχι	166 (83)
Σύνολο	200 (100)

Πίνακας 23: Ποσοστά Ερώτησης 17

ΕΡΩΤΗΣΗ 18: Οι καβγάδες, οι απογοητεύσεις και οι στεναχώριες σας προκαλούν ποτέ την επιθυμία να παίξετε;

Από το σύνολο των συμμετεχόντων στην έρευνα, το **76%** (152 άτομα) απάντησε **Όχι**, ενώ το υπόλοιπο **24%** (48 άτομα) απάντησε **Ναι**.

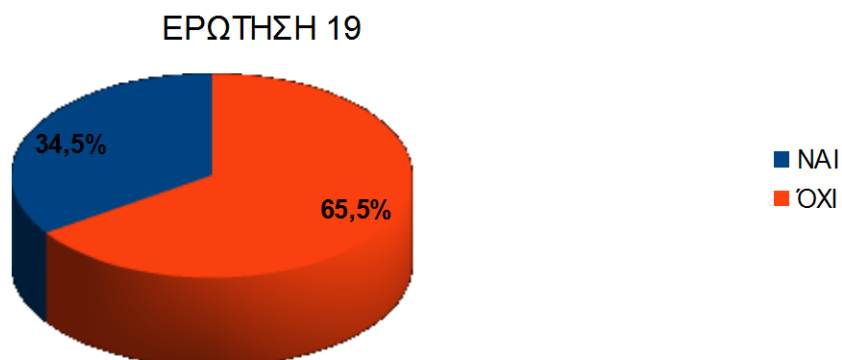
Γράφημα 24: Ερώτηση 18

Απαντήσεις	N (%)
Ναι	48 (24)
Όχι	152 (76)
Σύνολο	200 (100)

Πίνακας 24: Ποσοστά Ερώτησης 18

ΕΡΩΤΗΣΗ 19: Νιώθετε ποτέ την τάση να εορτάσετε μία επιτυχία με το να τζογάρετε για λίγες ώρες;

Από το σύνολο των συμμετεχόντων στην έρευνα, το **65,5%** (131 άτομα) απάντησε **Όχι**, ενώ το υπόλοιπο **34,5%** (69 άτομα) απάντησε **Ναι**.

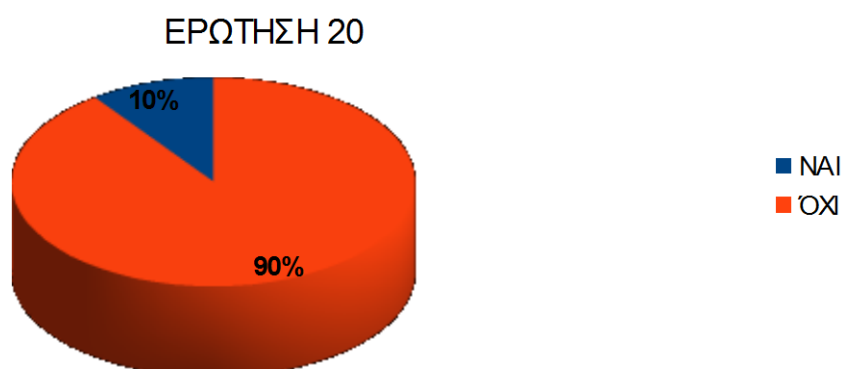
Γράφημα 25: Ερώτηση 19

Απαντήσεις	N (%)
Ναι	69 (34,5)
Όχι	131 (65,5)
Σύνολο	200 (100)

Πίνακας 25: Ποσοστά Ερώτησης 19

ΕΡΩΤΗΣΗ 20: Είχατε ποτέ αυτοκαταστροφικές τάσεις σαν συνέπεια του τζόγου;

Από το σύνολο των συμμετεχόντων στην έρευνα, το **90%** (180 άτομα) απάντησε **Όχι**, ενώ το υπόλοιπο **10%** (20 άτομα) απάντησε **Ναι**.

Γράφημα 26: Ερώτηση 20

Απαντήσεις	N (%)
Ναι	20 (10)
Όχι	180 (90)
Σύνολο	200 (100)

Πίνακας 26: Ποσοστά Ερώτησης 20

4.3 Έλεγχος Αξιοπιστίας του Ερωτηματολογίου

Για την ανάλυση των ερωτηματολογίων είναι απαραίτητη η εκτίμηση της αξιοπιστίας τους. Για τη μέτρηση της αξιοπιστίας των ερωτηματολογίων της παραπάνω έρευνας χρησιμοποιήθηκε το άλφα του Cronbach (Cronbach's alpha). Σε αυτό το σημείο πρέπει να αναφερθεί ότι αν οι τιμές των συντελεστών αξιοπιστίας είναι μεγαλύτερες του 0.70, τότε το ερωτηματολόγιο θεωρείται αξιόπιστο. (Τσαγρής, 2014) Στην περίπτωση μας το άλφα Cronbach ισούται με 0.853 ($\alpha = 0.853$) και ως εκ τούτου το ερωτηματολόγιο μας είναι αξιόπιστο.

Cronbach's Alpha	N of Items
,853	20

Πίνακας 27: Συντελεστής άλφα του Cronbach

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
Χάνετε χρόνο από την δουλειά σας για τον τζόγο;	33,32	16,050	,469	,845
Κάνει ο τζόγος τη ζωή σας στο σπίτι δυστυχημένη;	33,25	16,226	,495	,844
Επηρεάζει ο τζόγος την φήμη σας;	33,35	16,229	,399	,848
Έχετε νιώσει ποτέ τύψεις αφού έχετε παίξει;	33,60	15,980	,409	,848
Παίζετε ποτέ για να βρείτε χρήματα και να πληρώσετε χρέη ή να βγείτε από οικονομικές δυσκολίες;	33,47	15,638	,512	,843
Μειώνει ο τζόγος τις φιλοδοξίες ή την αποτελεσματικότητά σας;	33,29	16,169	,457	,846

Αφού χάσετε, νιώθετε ότι πρέπει να επιστρέψετε το συντομότερο δυνατό για να κερδίσετε τα χαμένα;	33,39	15,404	,618	,838
Παίζετε συχνά μέχρι να χάσετε το τελευταίο σας ευρώ;	33,29	16,056	,498	,844
Μετά από μια νίκη, νιώθετε μία δυνατή τάση να επιστρέψετε για να κερδίσετε περισσότερα;	33,50	15,789	,467	,845
Δανείτε ποτέ για να χρηματοδοτήσετε τη συμμετοχή σας σε τυχερά παιχνίδια;	33,18	16,802	,386	,849
Έχετε ποτέ πουλήσει οτιδήποτε για να χρηματοδοτήσετε το παιχνίδι σας;	33,10	17,668	,134	,855
Είστε διστακτικοί για να χρησιμοποιήσετε τα κέρδη σας από τον τζόγο για καθημερινά έξοδα;	33,19	16,929	,318	,851
Σας κάνει ο τζόγος πιο απρόσεκτο σε σχέση με την ευημερία της οικογένειάς σας;	33,26	16,176	,486	,844
Παίζετε περισσότερο από ότι είχατε σχεδιάσει;	33,44	15,816	,472	,845
Παίζετε ποτέ για να ξεφύγετε από έννοιες και μπελάδες;	33,48	15,909	,437	,847

Έχετε ποτέ διαπράξει ή έχετε σκεφτεί να διαπράξετε κάποια παράνομη πράξη για να χρηματοδοτήσετε τη συμμετοχή σας σε τυχερά παιχνίδια;	33,15	17,113	,314	,851
Σας προκαλεί ο τζόγος πρόβλημα στον ύπνο;	33,25	16,196	,505	,844
Οι καβγάδες, οι απογοητεύσεις και οι στεναχώριες σας προκαλούν ποτέ την επιθυμία να παίξετε;	33,32	16,147	,447	,846
Νιώθετε ποτέ την τάση να εορτάσετε μία επιτυχία με το να τζογάρετε για λίγες ώρες;	33,42	16,094	,405	,848
Είχατε ποτέ αυτοκαταστροφικές τάσεις σαν συνέπεια του τζόγου;	33,18	16,638	,465	,846

Πίνακας 28: Αξιοπιστία Ερωτηματολογίου αν Αφαιρεθούν Ερωτήσεις

Στον παραπάνω πίνακα φαίνονται οι συντελεστές άλφα δίπλα από κάθε ερώτηση όταν αυτή η ερώτηση αφαιρεθεί.

4.4 Δείγμα Πιθανών Εξαρτημένων Ατόμων από τον Τζόγο

Όσον αφορά στα αποτελέσματα του ερωτηματολογίου που πραγματοποιήθηκε στην παρούσα έρευνα, σε ένα δείγμα 200 ατόμων που ασχολούνται με τα τυχερά παίγνια, βρέθηκε ότι τα 61 άτομα (30,5%) είχαν πάνω από 7 καταφατικές απαντήσεις (απάντησαν 'ΝΑΙ') στις ψυχογραφικές ερωτήσεις.

Σύμφωνα με τους 'Gambler Anonymous', όσοι απάντησαν καταφατικά σε 7 ερωτήσεις και άνω, τότε τα άτομα αυτά είναι πιθανώς εξαρτημένα στον τζόγο. Όσες περισσότερες καταφατικές απαντήσεις, τόσες περισσότερες οι πιθανότητες το άτομο να είναι εξαρτημένο από τον τζόγο.

Παρακάτω παρατίθεται οι πίνακες συχνοτήτων των δημογραφικών αλλά και ψυχογραφικών αποτελεσμάτων του δείγματος των πιθανών εξαρτημένων ατόμων από τον τζόγο:

Μεταβλητή	N	%
<i>Φύλο</i>		
Ανδρας	56	91.8
Γυναίκα	5	8.2
<i>Ηλικία</i>		
Μέχρι 31....	36	59.0
31-45...	18	29.5
46-65.....	6	9.8
65 και άνω.....	1	1.7
<i>Οικογενειακή κατάσταση</i>		
Άγαμος (η).....	53	86.9
Έγγαμος (η).....	8	13.1
<i>Επάγγελμα/Σημ. Κατά</i>		
Φοιτητής/Σπουδαστής..	11	18.0
Ιδιωτικός Υπάλληλος...	19	31.1
Δημόσιος Υπάλληλος...	6	9.8
Ελ. Επαγγ./Επιχειρώ.	9	14.8
Άνεργος.....	14	23.0
Οικιακά.....	1	1.65
Συνταξιούχος.....	1	1.65
<i>Επίπεδο σπουδών</i>		
ΛΥΚΕΙΟ....	15	24.6
Ι.Ε.Κ.	7	11.5
Τ.Ε.Ι.....	10	16.4
Α.Ε.Ι.....	21	34.4
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ.....	7	11.5
ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟ.....	1	1.6

<i>ΜΗΝΙΑΙΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ</i>		
ΕΩΣ 600 ΕΥΡΩ...	30	49.2
601-750 ΕΥΡΩ....	5	8.2
751-1000 ΕΥΡΩ....	9	14.8
1001-1500 ΕΥΡΩ....	13	21.3
1501-2000 ΕΥΡΩ....	1	1.6
2001 ΕΥΡΩ ΚΑΙ ΑΝΩ	3	4.9

Πίνακας 29: Δημογραφικά Αποτελέσματα Πιθανώς Εξαρτημένων Ατόμων

A/A	Ερωτήσεις	N (ΝΑΙ)	% (ΝΑΙ)	N (ΟΧΙ)	% (ΟΧΙ)
1	Χάνετε χρόνο από την δουλειά σας για τον τζόγο;	35	57.4	26	42.6
2	Κάνει ο τζόγος την ζωή σας στο σπίτι δυστυχισμένη;	26	42.6	35	57.4
3	Επηρεάζει ο τζόγος την φήμη σας;	34	55.7	27	44.3
4	Έχετε νιώσει ποτέ τύψεις αφού έχετε παίξει;	49	80.3	12	19.7
5	Παίζετε ποτέ για να βρείτε χρήματα και να πληρώσετε χρέη ή να βγείτε από οικονομικές δυσκολίες;	50	82.0	11	18.0
6	Μειώνει ο τζόγος τις φιλοδοξίες ή την αποτελεσματικότητά σας;	32	52.5	29	47.5
7	Αφού χάσετε, νιώθετε ότι πρέπει να επιστρέψετε το συντομότερο δυνατό για να κερδίσετε τα χαμένα;	46	75.4	15	24.6
8	Παίζετε συχνά μέχρι να χάσετε το τελευταίο σας ευρώ;	31	50.8	30	49.2
9	Μετά από μια νίκη, νιώθετε μια δυνατή τάση να επιστρέψετε για να κερδίσετε περισσότερα;	45	73.8	16	26.2
10	Δανείζετε ποτέ για να χρηματοδοτήσετε το παιχνίδι σας;	17	27.9	44	72.1
11	Έχετε ποτέ πουλήσει οτιδήποτε για να χρηματοδοτήσετε το παιχνίδι σας;	4	6.6	57	93.4
12	Είστε διστακτικοί για να χρησιμοποιήσετε τα κέρδη σας από τον τζόγο για καθημερινά έξοδα;	18	29.5	43	70.5
13	Σας κάνει ο τζόγος πιο απρόσεκτο σε σχέση με την ευημερία της οικογένειά σας;	31	50.8	30	49.2
14	Παίζετε περισσότερο από ότι είχατε σχεδιάσει;	43	70.5	18	29.5
15	Παίζετε ποτέ για να ξεφύγετε από έννοιες και μελάδες;	45	73.8	16	26.2
16	Έχετε ποτέ διαπράξει ή έχετε σκεφτεί να διαπράξετε κάποια παράνομη πράξη για να χρηματοδοτήσετε τη συμμετοχή σας σε τυχερά παιχνίδια;	12	19.7	49	80.3
17	Σας προκαλεί ο τζόγος πρόβλημα στον ύπνο;	29	47.5	32	52.5
18	Οι καβγάδες, οι απογοητεύσεις και οι στεναχώριες σας προκαλούν ποτέ την επιθυμία να παίξετε;	32	52.5	29	47.5
19	Νιώθετε ποτέ την τάση να εορτάσετε μία επιτυχία με το να τζογάρετε για λίγες ώρες;	40	65.6	21	34.4
20	Είχατε ποτέ αυτοκαταστροφικές τάσεις σαν συνέπεια του τζόγου;	19	31.1	42	68.9

Πίνακας 30: Ψυχογραφικά Αποτελέσματα Πιθανώς Εξαρτημένων Ατόμων

V. ΣΥΖΗΤΗΣΗ/ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

5.1 ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Από την ανάλυση των δεδομένων προκύπτει ότι η πλειονότητα του δείγματος ανήκει στην ηλικιακή ομάδα κάτω των 31 ετών με ποσοστό 48%, επίσης στο δείγμα των πιθανώς εξαρτημένων ατόμων σε αυτή την ηλικιακή ομάδα έχουμε ποσοστό 59%, δηλαδή πάνω από 1 στους 2. Παρόμοια αποτελέσματα όσον αφορά τις ηλικιακές ομάδες είχε και η έρευνα του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών της Αγγλίας (Wardle et al., 2010) με τα μεγαλύτερα ποσοστά να βρίσκονται στην ηλικιακή κατηγορία κάτω των 34 ετών. Μια πιθανή αιτία του φαινομένου αυτού ίσως να είναι η άμεση και εύκολη πρόσβαση στον τζόγο και στα τυχερά παίγνια μέσω του Internet, για την συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα.

Σύμφωνα με την έρευνα του Martinez (2011) τα ποσοστά ατόμων που τζογάρουν είναι υψηλότερα για τους άνδρες παρά για τις γυναίκες, αποτέλεσμα που επαληθεύεται από την έρευνα που εκπονήθηκε για τη παρούσα εργασία. Στο γενικό δείγμα της εργασίας οι άνδρες κατείχαν 86.5% (173 άτομα), ενώ οι γυναίκες μόλις το 13.3% (27 άτομα). Επιπλέον τα αποτελέσματα στο δείγμα πιθανών εξαρτημένων ατόμων δείχνουν ότι οι άνδρες κατέχουν συντριπτικά μεγαλύτερο ποσοστό από τις γυναίκες.

Ένα σημαντικό αποτέλεσμα που παρατηρήθηκε από την ανάλυση του δείγματος των πιθανώς εξαρτημένων ατόμων είναι πως οι 4 ερωτήσεις που αφορούν στην επαγγελματική ζωή τους, είχαν συνολικά ποσοστό πάνω από 50% καταφατικές απαντήσεις. Αυτό το αποτέλεσμα δείχνει ότι ο τζόγος δεν επηρεάζει μόνο την προσωπική ζωή των ατόμων αυτών αλλά και ότι έχει σημαντικό αντίκτυπο στην επαγγελματική σταδιοδρομία τους. Όπως αναφέρει και ο Griffiths στην έρευνα του (2009), τα άτομα αυτά όχι μόνο παραμελούν τα καθήκοντά τους αλλά επηρεάζουν τη παραγωγή και και τους συναδέλφους τους.

5.2 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

1. Από το σύνολο των συμμετεχόντων στην έρευνα, το 13,5% (27 άτομα) ήταν γυναίκες και όλο το υπόλοιπο 86,5% (173 άτομα) άνδρες. Παρόμοια ποσοστά έχουμε και στο δείγμα πιθανών εξαρτημένων ατόμων από τον τζόγο με 91,8% (56 άτομα) να είναι άνδρες και το υπόλοιπο 8,2% (5 άτομα) γυναίκες.
2. Η πλειοψηφία του συνόλου του δείγματος σε ποσοστό 34% ήταν απόφοιτοι Α.Ε.Ι., ενώ μόλις το 1% του δείγματος ήταν κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος. Παρόμοια η πλειοψηφία στο δείγμα πιθανών εξαρτημένων ατόμων από τον τζόγο είναι απόφοιτοι Α.Ε.Ι., με ποσοστό 34,4%.
3. Εξήντα τέσσερα άτομα (32%) από το δείγμα της έρευνας είναι ιδιωτικοί υπάλληλοι, αρκετά ψηλά είναι οι άνεργοι με 17% (34 άτομα). Στις αντίστοιχες κατηγορίες του δείγματος με πιθανώς εξαρτημένα άτομα στον τζόγο έχουμε με ποσοστό 31,1% (19 άτομα) τους ιδιωτικούς υπαλλήλους και με 23% (14 άτομα) τους ανέργους.
4. Το 30,5% (61 άτομα) του συνολικού δείγματος 200 ατόμων της παραπάνω έρευνας, πιθανώς να είναι εθισμένοι σε τυχερά παίγνια/ στον τζόγο αφού είχαν πάνω από επτά (7) καταφατικές απαντήσεις (ΝΑΙ).
5. Η εσωτερική συνοχή του ερωτηματολογίου έχει Cronbach $\alpha = 0,853$, νούμερο που χαρακτηρίζει την εγκυρότητα του ερωτηματολογίου μας αφού Cronbach $\alpha > 0,7$.
6. Συντριπτικά μεγαλύτερο το ποσοστό των ανδρών που είναι πιθανά εθισμένοι εθισμένοι στον τζόγο με 91,8% (56 άτομα) έναντι των γυναικών με 8,2% (5 άτομα).
7. Η ηλικιακή ομάδα με την μεγαλύτερη συχνότητα ήταν αυτή κάτω των 31 ετών με ποσοστό 48% (96 άτομα), επίσης στο δείγμα των πιθανώς εξαρτημένων ατόμων σε αυτή την ηλικιακή ομάδα έχουμε ποσοστό 59% (36 άτομα).
8. Από το δείγμα των πιθανώς εξαρτημένων ατόμων πάνω από το 50% πιθανώς να παρουσιάζει προβλήματα στον επαγγελματικό τομέα.
9. Σχεδόν το 50% του δείγματος των πιθανώς εξαρτημένων ατόμων έχει προσωπικό εισόδημα κάτω από 600 ευρώ.
10. Το 82% των πιθανώς εξαρτημένων ατόμων παίζει με σκοπό να βρει χρήματα ώστε να πληρώσει χρέη ή να βγει από οικονομικές δυσκολίες.
11. Τα πολύ υψηλά ποσοστά στις ερωτήσεις που αφορούν την ψυχολογία του ατόμου, δείχνουν το μέτρο που αυτή μπορεί να επηρεάζεται.

5.3 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Παρακάτω παραθέτω ορισμένες προτάσεις για μελλοντική έρευνα, όσον αφορά το θέμα του τζόγου καθώς επίσης και το προφίλ των εξαρτημένων ατόμων:

- 1) Μελέτη της συμπεριφοράς των εξαρτημένων ατόμων ανάλογα με το εκάστοτε παιχνίδι που επιλέγουν να τζογάρουν. Όπως επίσης και να ερευνηθεί το προφίλ των ατόμων που επιλέγουν άλλους νόμιμους φορείς διεξαγωγής τυχερών παιγνίων.
- 2) Να ερευνηθεί για ποιους λόγους έχει τόση μεγάλη απήχηση παγκοσμίως ο διαδικτυακός τζόγος, και να βρεθεί το προφίλ των εκάστοτε παικτών που επιλέγουν αυτήν την μορφή του τζόγου.
- 3) Σημαντικό επίσης θα ήταν να ερευνηθεί η λειτουργία των νόμιμων φορέων διεξαγωγής παιγνίων τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Π.χ. Να αναλυθεί το μάρκετινγκ, η διαφήμιση, η προώθηση κ.α. και να συγκριθούν με τις λειτουργίες των ανάλογων φορέων του εξωτερικού.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Για την καταγραφή των βιβλιογραφικών αναφορών χρησιμοποιήθηκε η έκτη (6) έκδοση του συστήματος αναφοράς APA.

1. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αγοραστός, Δ. (2010). *Ο Παθολογικός Τζόγος*. Ανακτήθηκε 20/09/2015 από <http://psychologein.dagorastos.net/2010/06/14/gambling/>

Αναγνωστόπουλος, Δ. & Παλαιολόγου, Α. & Λαζαράτου, Ε. (2014). Υπηρεσία Ψυχικής Υγείας Παιδιών και Εφήβων, Κοινοτικό Κέντρο Ψυχικής Υγιεινής Βύρωνα-Καισαριανής, Α΄ Ψυχιατρική Κλινική, Ιατρική Σχολή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αρχεία Ελληνικής Ιατρικής 2014, 31(5):570-582 Αθήνα

Γαργαλιάνος, Δ. & Ασημακόπουλος, Μ. (2006). *Δομή και Οργάνωση του Ελληνικού Αθλητισμού*. Ελληνική Εταιρεία Διοίκησης Αθλητισμού, Αθήνα: Κλειδάριθμος

Γρηγορίου, Γ. & Καλαμβοκίδου, Α. (2005). Εξάρτηση από τυχερά παιχνίδια. Στο Κ. Υφαντή (Επιμ.). *Εξαρτήσεις: Η Θεραπεία στο Στόχαστρο* (σσ. 45-50). Αθήνα: Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων (ΚΕΘΕΑ)

Τσαγρής, Μ. (2015). *Στατιστική με τη χρήση του πακέτου IBM SPSS 22*. Ανακτήθηκε 13/08/2015 από: http://eeyem.eap.gr/sites/default/files/ara_ver2.pdf

Τσίτσικα, Α. & Κριτσέλη, Ε. & Τζανικιάν, Μ. & Κόρμας, Γ. & Γιωτάκος, Ο. & Δημητρακοπούλου, Β. (2013). *Συσχέτιση μεταξύ της ενασχόλησης με διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια και της παθολογικής χρήσης του διαδικτύου σε Έλληνες εφήβους*. Παιδιατρική 2013, 76:186-193

2. ΔΙΕΘΝΗΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

American Psychiatric Association (2000). *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders*. 4th ed., text revised. Washington D.C.: American Psychiatric Association.

Blaszczynski, A. & Nower, L. (2002). *A pathways model of problem and pathological gambling*, Vol 97 (No 5), 487-499

Brindley, C. (1999). *The Marketing of Gambling on the Internet*, Internet Research, Vol. 9 Iss 4 pp. 281-286

Derevensky, J.L. & Gupta, R. (2000). Adolescents with gambling problems: From research to treatment. *Journal of Gambling Studies*, 16(2/3), 315-342.

Fisher S. The pull of the fruit machine: A sociological typology of young players. *The Sociological Review* 2003, 41:446–474

Gainsbury, S., Russell, A., Hing, N., Wood, R., Lubman, D., & Blaszczynski, A. (2013). How the Internet is changing gambling: Findings from an Australian prevalence survey. *Journal of Gambling Studies*. Online publication. doi:10.1007/s10899-013- 9404-7.

Gainsbury, S., Russell, A., Hing, N., Wood, R., Lubman, D., & Blaszczynski, A. (2014). The prevalence and determinants of problem gambling in Australia: *Assessing the impact of interactive gambling and new technologies*. *Psychology of Addictive Behaviors*. Online publication. doi:10.1037/a0036207.

Gainsbury, S. (2014). *Interactive gambling* (AGRC Discussion Paper No. 3). Melbourne: Australian Gambling Research Centre.

Gerstein, D. Murphy, S. Toce, M. et al. (1999). *Gambling Impact and Behavior Study: Report to the National Gambling Impact Study Commission*. Chicago: National Opinion Research Center

Global Betting and Gaming Consultants. (2014). *Change is on the cards: Technology, tourism and taxes drive global gambling*. Castletown, Isle of Man: GBGC.

Griffiths, M. (2003), *Internet Gambling: Issues, Concerns, and Recommendations CyberPsychology & Behavior*, Vol. 6 (No6) 559-560

Griffiths, M. (2009) , *Internet Gambling in the workplace*, Journal of Workplace Learning, Vol. 21 Iss 8 pp. 658-670

Heather Wardle, Alison Moody, Suzanne Spence, Jim Orford, Rachel Volberg, Dhriti Jotangia, Mark Griffiths, David Hussey and Fiona Dobbie (2010). *British gambling prevalence survey*. UK: The Stationery Office

H2 Capital. (2013). *There's nothing virtual about the opportunity in real-money gambling*. Gibraltar: H2 Capital & Odobo.

Jacobs, D. (2004). Youth gambling in North America: Long-term trends and future prospects. In: Derevensky J.L., Gupta R. *Gambling problems in youth: Theoretical and applied perspectives*. Kluwer Academic/Plenum Publishers, New York, 2004:1-26

Johnston, S. I. (2004). *Religions of the ancient world*. Harvard University: Belknap Press

Martinez, R. (2011). *Social Profiles and Social Behaviour and Attitudes towards Gaming and On-Line Gaming in Spain*, Vol 14 (No 2), 451-452

Mudie, P. and Cottam, A. (1993), *the Management and Marketing of Services*, Butterworth-Heinemann Ltd, Oxford.

Nathan, P. (2010). Αλκοολισμός και Τζόγος. Στο Α. Τσιμπουκλή (Επιμ.). *Συμβουλευτική στον Τομέα της Τοξικοεξάρτησης: Γνώσεις, Δεξιότητες, Στάση στην Επαγγελματική Πρακτική* (σσ. 68-78). Αθήνα: Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων (ΚΕΘΕΑ)

National Research Council (1999). *Pathological Gambling: A Critical Review*. Washington, D.C.: National Academy Press 1999.

Shaffer, H., Hall, M., Vander Bilt, J. (1997). *Estimating the prevalence of disordered gambling behavior in the United States and Canada: A meta-analysis*. Boston: Presidents and Fellows of Harvard College

Shaffer, H., Hall, M., Vander Bilt, J. (1999). *Estimating the prevalence of disordered gambling behavior in the United States and Canada: A research synthesis*. *American Journal of Public Health*, Vol. 89 Iss 9 pp. 1369-1376

Teitelbaum, S. (2013). *Syptoms of Compulsive Gambling*. *Psych Central*. Ανακτήθηκε 07/10/2015 από <http://psychcentral.com/lib/symptoms-of-compulsive-gambling/>

Wood, R., & Williams, R. (2011). A comparative profile of the Internet gambler: Demographic characteristics, game play patterns, and problem gambling status. *New Media & Society*, 13, 1123–1141.

Wardle, H. & Moody, A. & Spence, S. & Orford, J. & Volberg, R. & Jotangia, D. & Griffiths, M. & Hussey, D. & Dobbie, F. (2010). *British Gambling Prevalence Survey 2010*. The Gambling Commission, 44-54.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΡΟΣΟΧΗ: ΠΑΡΑΚΑΛΩ ΣΗΜΕΙΩΣΤΕ ΜΟΝΟ ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΑΠΟ ΚΑΘΕ ΕΡΩΤΗΣΗ

ΦΥΛΟ: ΑΝΔΡΑΣ ΓΥΝΑΙΚΑ

ΗΛΙΚΙΑ: <31 31-45 46-65 >65

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ:

ΑΓΑΜΟΣ/Η ΕΓΓΑΜΟΣ/Η

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ:

ΛΥΚΕΙΟ Ι.Ε.Κ. Τ.Ε.Ι. Α.Ε.Ι

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟ

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ:

έως 600 ευρώ 601 - 750 ευρώ 751-1000 ευρώ

1001- 1500 ευρώ 1501-2000 ευρώ 2001 ευρώ και άνω

ΑΥΤΗ ΤΗ ΣΤΙΓΜΗ ΠΙΟ ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΘΑ ΣΑΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΖΕ:

ΦΟΙΤΗΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ

ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΑΣ ΑΝΕΡΓΟΣ ΟΙΚΙΑΚΑ

ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΣ ΑΛΛΟ

1. Χάνετε χρόνο από την δουλειά σας για τον τζόγο; Ναι Όχι

2. Κάνει ο τζόγος τη ζωή σας στο σπίτι δυστυχισμένη; Ναι Όχι

3. Επηρεάζει ο τζόγος την φήμη σας; Ναι Όχι

4. Έχετε νιώσει ποτέ τύψεις αφού έχετε παίξει; Ναι Όχι

5. Παίζετε ποτέ για να βρείτε χρήματα και να πληρώσετε χρέη ή να βγείτε από οικονομικές δυσκολίες; Ναι Όχι

6. Μειώνει ο τζόγος σας φιλοδοξίες ή την αποτελεσματικότητά σας; Ναι Όχι

7. Αφού χάσετε, νιώθετε ότι πρέπει να επιστρέψετε το συντομότερο δυνατό για να κερδίσετε τα χαμένα; Ναι Όχι

8. Παίζετε συχνά μέχρι να χάσετε το τελευταίο σας ευρώ; Ναι Όχι

9. Μετά από μια νίκη, νιώθετε μία δυνατή τάση να επιστρέψετε για να κερδίσετε περισσότερα;
Ναι Όχι

10. Δανείτε ποτέ για να χρηματοδοτήσετε τη συμμετοχή σας σε τυχερά παιχνίδια;

Ναι Όχι

11. Έχετε ποτέ πουλήσει οτιδήποτε για να χρηματοδοτήσετε το παιχνίδι σας;

Ναι Όχι

12. Είστε διστακτικοί για να χρησιμοποιήσετε τα κέρδη σας από τον τζόγο για καθημερινά έξοδα;

Ναι Όχι

13. Σας κάνει ο τζόγος πιο απρόσεκτο σε σχέση με την ευημερία της οικογένειάς σας;

Ναι Όχι

14. Παίζετε περισσότερο από ό,τι είχατε σχεδιάσει; Ναι Όχι

15. Παίζετε ποτέ για να ξεφύγετε από έννοιες και μπελάδες; Ναι Όχι

16. Έχετε ποτέ διαπράξει ή έχετε σκεφτεί να διαπράξετε κάποια παράνομη πράξη για να χρηματοδοτήσετε τη συμμετοχή σας σε τυχερά παιχνίδια; Ναι Όχι

17. Σας προκαλεί ο τζόγος πρόβλημα στον ύπνο; Ναι Όχι

18. Οι καβγάδες, οι απογοητεύσεις και οι στεναχώριες σας προκαλούν ποτέ την επιθυμία να παίζετε; Ναι Όχι

19. Νιώθετε ποτέ την τάση να εορτάσετε μία επιτυχία με το να τζογάρετε για λίγες ώρες;

Ναι Όχι

20. Είχατε ποτέ αυτοκαταστροφικές τάσεις σαν συνέπεια του τζόγου;

Ναι Όχι

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Παρακάτω παρατίθεται η συνέντευξη με τον κ. Στεργιώτη Αντώνη, Πρόεδρο της Επιτροπής Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων (Ε.Ε.Ε.Π.), που πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια της συγγραφής της διπλωματικής εργασίας.

Ποιος είναι ο σκοπός της Επιτροπής Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων;

Αποστολή της Ε.Ε.Ε.Π. ως βασικού πυλώνα ρύθμισης της αγοράς παιγνίων είναι: α) η διασφάλιση της νομιμότητας στη διεξαγωγή των παιγνίων, β) η προστασία των ευπαθών κοινωνικών ομάδων, γ) και τέλος ο έλεγχος και η εξασφάλιση των δημοσίων εσόδων μέσω της φορολόγησης των παιγνίων. Επίσης, βασική υποχρέωση της Ε.Ε.Ε.Π. είναι να προστατεύει βάσει της κείμενης νομοθεσίας αλλά και των διεθνών κανόνων, τα συμφέροντα της πολιτείας και του κοινωνικού συνόλου.

Ποιες είναι οι αρμοδιότητες της Ε.Ε.Ε.Π.;

Στις αρμοδιότητες της Αρχής περιλαμβάνονται κυρίως η εκπόνηση και έκδοση της προβλεπόμενης κανονιστικής νομοθεσίας, η χορήγηση των προβλεπόμενων αδειών και πιστοποιήσεων, καθώς και ο έλεγχος κάθε τμήματος της αλυσίδας διεξαγωγής παιγνίων (παιγνιομηχανήματα, παίγνια, χώροι, πρόσωπα).

Οι έλεγχοι αφορούν τη νομιμότητα διεξαγωγής του παιγνίου, την τήρηση των κανόνων για τη διαφανή, έντιμη, και αδιάβλητη διεξαγωγή των παιγνίων, την οικονομική διαχείριση, την απόδοση των κερδών στους παίκτες, την είσπραξη των δικαιωμάτων του Δημοσίου και την εφαρμογή των όρων των αδειών εκμετάλλευσης τυχερών παιγνίων.

Επιπλέον, η Αρχή είναι αρμόδια για την θέσπιση και εφαρμογή πλαισίων και μέτρων προστασίας των ανηλίκων και των ευάλωτων ομάδων καθώς και για την καταπολέμηση της παράνομης διεξαγωγής παιγνίων, της απάτης, της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και των συναφών εγκλημάτων.

Τέλος, η Αρχή είναι επιφορτισμένη με την επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων.

Ποιος είναι ο τρόπος εκλογής του Δ.Σ. της Ε.Ε.Ε.Π.;

Η Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων συγκροτείται από εννέα μέλη, που διορίζονται από τον Υπουργό Οικονομικών και είναι πρόσωπα αναγνωρισμένου κύρους, διακρίνονται για την επιστημονική τους κατάρτιση και την επαγγελματική τους ικανότητα και διαθέτουν εξειδικευμένη εμπειρία σε θέματα της αρμοδιότητας που τους ανατίθεται.

Ο Πρόεδρος της Ε.Ε.Ε.Π., διορίζεται εκ των εννέα μελών, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, ύστερα από γνώμη της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής των Ελλήνων.

Με ποιους φορείς συνεργάζεται η Ε.Ε.Ε.Π. για την προστασία του κοινού και την καταπολέμηση του εθισμού;

Α) Συνεργασία με το Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων (ΚΕΘΕΑ). Στο πλαίσιο του προγράμματος του ΚΕΘΕΑ ΑΛΦΑ, το οποίο περιλαμβάνει συνεδρίες συμβουλευτικής υποστήριξης για την απεξάρτηση εθισμένων παικτών και την πρόληψη της υποτροπής με την καθοδήγηση εξειδικευμένου ψυχολόγου, στελέχη της Ε.Ε.Ε.Π. παρακολούθησαν ως παρατηρητές δύο (2) συναντήσεις της Συμβουλευτικής Ομάδας συγγενικών προσώπων ατόμων με εθισμό στα τυχερά παίγνια.

Β) Συνεργασία με τους Ανώνυμους Παίκτες Τυχερών Παιγνίων, την ελληνική εκπροσώπηση των Gamblers Anonymous που εδρεύει στο Los Angeles των Η.Π.Α. Στελέχη της Ε.Ε.Ε.Π. συμμετείχαν σε δύο (2) συναντήσεις του προγράμματος αποκατάστασης «δώδεκα βημάτων», που απευθύνεται σε όσους αντιμετωπίζουν πρόβλημα με τα τυχερά παίγνια και τον αλκοολισμό.

Γ) Εντοπισμός, καταγραφή και αξιολόγηση φορέων σχετικών με τον εθισμό στα τυχερά παίγνια για την ανάπτυξη στοχευμένων συνεργασιών. Στο πλαίσιο του έργου, η Ε.Ε.Ε.Π. προέβη σε διαδικτυακή ανασκόπηση φορέων του δημοσίου και του ευρύτερου δημοσίου τομέα, αλλά και άλλων φορέων της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών που λειτουργούν ως μεσολαβητές μεταξύ κράτους και κοινωνίας και προάγουν το γενικό συμφέρον και οι οποίοι δραστηριοποιούνται στον χώρο της προβληματικής ενασχόλησης με τα τυχερά παίγνια. Έγινε μια πρώτη κατηγοριοποίηση των φορέων αυτών με κριτήριο όχι μόνο το νομικό τους καθεστώς (δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ., Μ.Κ.Ο. κ.λπ.), αλλά και το αντικείμενο της δραστηριοποίησής τους. Σημειώνεται ότι από τους ως άνω φορείς, η πλειοψηφία δραστηριοποιείται με τον εθισμό σε παράνομες ουσίες και το αλκοόλ, ακολουθεί η κατηγορία των φορέων με αντικείμενο δράσης τον εθισμό στο αλκοόλ και τα τυχερά παίγνια, ενώ οι φορείς με αντικείμενο δράσης τον εθισμό αμιγώς στα τυχερά παίγνια αποτελούν τη μικρότερη σε πλήθος κατηγορία. Στη συνέχεια, σε δεύτερη φάση, επιλέχθηκαν οι φορείς εκείνοι

που το αντικείμενο δράσης τους άπτεται στον εθισμό γενικά και ειδικότερα στον εθισμό στα τυχερά παίγνια. Για τους φορείς αυτούς καταγράφηκαν και οι επιμέρους δυνατότητές τους που αφορούν (α) στην έρευνα, την πρόληψη και την εκπαίδευση, γενικά και (β) στον σχεδιασμό και την υλοποίηση εκπαιδευτικών εργαστηρίων ή εκπαιδευτικών βιωματικών εργαστηρίων, με σκοπό την ενημέρωση, την πρόληψη και την εκπαίδευση, για θέματα σχετικά με το αντικείμενό τους.

Ποιες είναι οι αρχές διεξαγωγής του ρυθμιστικού έργου της Ε.Ε.Ε.Π.;

Α) Η αρχή της αναλογικότητας: η ρυθμιστική Αρχή πρέπει να παρεμβαίνει μόνο όταν η παρέμβαση είναι αναγκαία. Τα μέτρα που λαμβάνονται πρέπει να είναι επαρκή για την αποτροπή του κινδύνου που αφορούν.

Β) Η αρχή της λογοδοσίας: η ρυθμιστική Αρχή πρέπει να αιτιολογεί τις αποφάσεις της και να υποβάλλεται σε δημόσιο έλεγχο.

Γ) Η αρχή της συνέπειας: η ρυθμιστική Αρχή πρέπει να θεσπίζει ρυθμιστικά πλαίσια που περιέχουν διατάξεις και προβλέψεις οι οποίες διέπονται από συνοχή και που τις εφαρμόζει με αδιάβλητο τρόπο.

Δ) Η αρχή της διαφάνειας: η ρυθμιστική Αρχή πρέπει να είναι ειλικρινής, να θεσπίζει ρυθμιστικά πλαίσια, τα οποία να είναι απλά, σαφή και διατυπωμένα με τρόπο κατανοητό στους χρήστες.

Ε) Η αρχή της προσήλωσης: η ρυθμιστική Αρχή πρέπει να λειτουργεί με προσήλωση στην επίλυση των προβλημάτων, μειώνοντας παράλληλα την πιθανότητα παρενεργειών που μπορεί να προκληθούν από τις αποφάσεις της.

Ζ) Η αρχή της κοινωνικής ευθύνης: η ρυθμιστική Αρχή, προκειμένου να προωθεί το υπεύθυνο παιχνίδι, πρέπει να διαθέτει επίγνωση και κατανόηση των αναγκών του κοινωνικού συνόλου και να διατηρεί άμεση και ανοικτή επικοινωνία με τους πολίτες, με ιδιαίτερη έμφαση στις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες.

Πως διαχειρίζεται η Ε.Ε.Ε.Π. το θέμα της καλής πίστης σε σχέση με τα προβλήματα των πελατών;

Κάθε υποψήφιος/δυναμικός παίκτης έχει τη δυνατότητα να προσφύγει στην Ε.Ε.Ε.Π. οποιαδήποτε στιγμή και να παραπονεθεί εφόσον πιστεύει ότι αδικήθηκε σε κάποιο τυχερό παιχνίδι. Η Ε.Ε.Ε.Π. είναι υποχρεωμένη να εξετάσει το παράπονο του και εφόσον κριθεί αναγκαίο να επιβάλλει τις νόμιμες κυρώσεις.

Πως ρυθμίζεται το πλαίσιο των αρχών που οφείλουν να εφαρμόζουν οι πάροχοι τυχερών παιγνίων όσον αφορά την εμπορική επικοινωνία των τυχερών παιγνίων τους;

Σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο της Ε.Ε.Ε.Π. από τον Ιούλιο του 2015, όλοι οι πάροχοι των τυχερών παιχνιδιών είναι υποχρεωμένοι να παίρνουν την έγκριση της Ε.Ε.Ε.Π. για όλες τις διαφημιστικές τους ενέργειες. Π.χ. Οποιαδήποτε Ανώνυμη Ποδοσφαιρική εταιρεία μπορεί να έχει ως χορηγό κάποιον πάροχο τυχερών παιγνίων, όπως συμβαίνει με τον Ο.Π.Α.Π. που χορηγεί ποδοσφαιρικές ομάδες. (Superleague – Footballleague) Παρ' όλα αυτά ο χορηγούμενος (εκάστοτε Π.Α.Ε.) είναι υποχρεωμένος να βάλει στη φανέλα του μόνο την ονομασία του χορηγού (εκάστοτε παρόχου) και τίποτα άλλο, όπως για παράδειγμα το σλόγκαν της εταιρείας. Σε περίπτωση που δεν εφαρμόζεται ο παραπάνω κανόνας θα επιδέχεται το κατάλληλο πρόστιμο.

Πως η βιομηχανία των τυχερών παιγνίων μπορεί να συνεισφέρει στην οικονομία του κράτους;

Το 2014 το δημόσιο εισέπραξε 550 εκατομμύρια ευρώ από αποδόσεις φόρων, που επιβλήθηκαν στους νόμιμους φορείς διεξαγωγής παιγνίων. Αντιλαμβανόμαστε λοιπόν την δυναμική που έχει η βιομηχανία των τυχερών παιγνίων, αλλά και τη συνεισφορά που μπορεί να έχει στην οικονομία του κράτους.

Ποια είναι τα μέτρα προστασίας για τις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες;

- A) Απαγόρευση εισόδου στα καζίνο για άτομα κάτω των 21 ετών
 - B) Απαγόρευση εισόδου στα καζίνο και συγχρόνως εμπλοκής σε τυχερά παιχνίδια για άτομα τα οποία έχουν πρώτο βαθμό συγγένειας με τους υπαλλήλους των καζίνο.
 - Γ) Δημιουργία ηλεκτρονικής πλατφόρμας με σκοπό την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινωνικού συνόλου καθώς και την ανάπτυξη δεξιοτήτων αυτοπροστασίας των παικτών προκειμένου τα τυχερά παίγνια να παραμένουν τρόπος διασκέδασης και να μην εξελίσσονται σε πηγή προβλημάτων.
 - Δ) Δημιουργία έρευνας για τον εθισμό στα τυχερά παιχνίδια με στόχο: την ασφαλέστερη συμμετοχή στα τυχερά παίγνια, τη βελτίωση του ρυθμιστικού και εποπτικού πλαισίου διοργάνωσης και διεξαγωγής των τυχερών παιγνίων, τον σχεδιασμό και την ανάληψη στοχευμένων δράσεων πρόληψης και καταπολέμησης του φαινομένου του εθισμού από τα τυχερά παίγνια.
- Ένα άλλο μέτρο που ισχύει στην Ολλανδία και θα μπορούσε να ισχύσει και στην χώρα μας, είναι το μέτρο σύμφωνα με το οποίο αν κάποιος επισκεφθεί ένα καζίνο 5 φορές ή παραπάνω ένα καζίνο μέσα σε διάρκεια ενός μηνός, θεωρείται παθολογικός παίκτης και υποχρεούται από την αρμόδια αρχή να επισκέπτεται τουλάχιστον μια φορά τον μήνα κάποιον ειδικό για ψυχολογική υποστήριξη.

Τρόποι αντιμετώπισης των στημένων αθλητικών γεγονότων;

Το θέμα των στημένων αγώνων, θα μπορούσαμε να πούμε ότι αποτελεί ένα αρκετά πολύπλοκο ζήτημα, το οποίο πρέπει να αντιμετωπιστεί μέσα από την συνεργασία του Υφυπουργού αθλητισμού με την εκάστοτε αθλητική ομοσπονδία. Αν αναφερόμαστε για παράδειγμα σε στημένους ποδοσφαιρικούς αγώνες τότε είναι θέμα του Υφυπουργού αθλητισμού και της Ε.Π.Ο. (Ελληνική Ποδοσφαιρική ομοσπονδία)

Ποιες είναι οι εξελίξεις σχετικά με την τελική ρύθμιση για το online στοίχημα;

Το ισχύον από το 2011 καθεστώς έχει ιδιότυπο μεταβατικό χαρακτήρα. Αυτός είναι και ο βασικός λόγος που περιορισμένος αριθμός νόμιμων παρόχων δραστηριοποιείται στην ελληνική αγορά, ενώ μεγάλες εταιρείες με διεθνή παρουσία επέλεξαν να απέχουν αναμένοντας τη ρύθμιση της αγοράς με οριστικό τρόπο, με αποτέλεσμα ο συγκεκριμένος τομέας της αγοράς των τυχερών παιγνίων να υπολείπεται σε ανάπτυξη, δυναμική και μεγέθη, ενώ και τα έσοδα του Ελληνικού Δημοσίου είναι περιορισμένα.

Πόσα έσοδα θεωρείτε ότι χάνει το δημόσιο από τον παράνομο τζόγο; Πώς μπορεί να καταπολεμηθεί;

Κάθε εκτίμηση είναι προδήλως αυθαίρετη, ακριβώς γιατί μιλάμε για παράνομο τζόγο. Οι ενδείξεις υπαγορεύουν ότι πρόκειται για εκατοντάδες εκατομμύρια ευρώ σε ετήσια βάση. Για την καταπολέμηση του επικίνδυνου και απαράδεκτου αυτού φαινομένου απαιτείται η δημιουργία και συνεχής επικαιροποίηση ενός ενιαίου και αυστηρού ρυθμιστικού πλαισίου, η διαρκής και συστηματική συνεργασία μεταξύ της Ε.Ε.Π., των νόμιμων παρόχων και των αστυνομικών, εισαγγελικών και δικαστικών αρχών και η θεσμοθέτηση εκτεταμένης διοικητικής συνεργασίας μεταξύ των εθνικών αρχών με τις αντίστοιχες αρχές των άλλων κρατών μελών και τα θεσμικά όργανα της Ε.Ε..

